The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Phone CANal 8500
Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Phone CANal 8500
Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

VOL XXVII | Kaina 3c | Chicago, Ill., Ketvirtadienis, Vasario February 29 d., 1940 | No. 51

Potvyniai Kalifornijoj Padarė Daug žalos

3,000 ŽMONIŲ PABĖGO IŠ NAMŲ

Berkley miestely į 10 minučių padaryta $100,000 nuostolių

BERKLEY, Cal., vas. 28. — Smarki liutis trečiadienį užgavo miestelį Berkley. Į dešimtį minučių upeliai vandens apsėmė kai kurias miesto dalis ir padarė jam žalos daugiau nei $100,000. Berkley miesto inžinierius, Harry Goodrich, sako, kad liuties paliestos miesto dalys atrodo lyg jas butų ištikęs žemės drebėjimas.

Tačiau ne vien Berkley nukentėjo. Jau tris dienas šiltas lietus tirpina kalnų sniegą ir siunčia upelius vandens į klonius. Šiaip sausi grioviai šiandien pavirtę smarkiais upeliais. Upėse vanduo išsiliejęs iš krantų ir apsėmęs plačias apylinkes.

Daugiau nei 3,000-ms žmonių teko pabėgti iš namų į saugesnes vietas. Miestai Redding, šiaurės Kalifornijoje, Napa, San Francisco apylinkėje, ir Santa Cruz — visi praneša, kad platųs jų apylinkėse žemės plotai yra apsemti vandens.

Laukiama ir tikimasi, kad lietus paliaus lijęs. Jeigu greitai nepaliaus, tai gresiąs didelis potvynis — koks ištiko Kaliforniją 1937 metais. Valstijos vyriausybė kalba apie reikalą šaukti nepaprastą legislaturos sesiją. Jos tikslas busiąs apsvarstyti, kokios pagalbos nukentėjusiems dėl potvynio teks teikti, jeigu pagalba pasirodys reikalinga.

Potvynis jau padarė šimtus tukstančių dolerių nuostolių.

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

Rovaniemi, Suomija. — Taip atrodė miestas po to, kai jį užpuolė rusų bombanešiai.

Ohio rinkimuose laimėjo republikonai

COLUMBUS, Ohio, vas. 28. — Antradienį įvyko papildomi rinkimai į kongresą dviejuose Ohio valstijos distriktuose. Abi vietas laimėjo republikonų kandidatai. Viename tų distriktų tapo išrinktas republikonas, nors pirm jo distriktą atstovavo devynis metus demokratas.

Republikonai aiškina: rinkimai parodę, kad visuomenė tolinasi nuo Naujosios Dalybos ir kad prez. Rooseveltas neturįs šansų trečiam terminui. Demokratai, žinoma, nesutinka su tokia nuomone.

J. Valstijos svarsto pokarinio atstatymo planus

WASHINGTON, D. C., vas. 28. — Pasikalbėjime su spaudos atstovais užsienių reikalų departamento sekretorius Cordell Hull paaiškino, kad Jungt. Valstijos veda pasitarimus su kitomis šalimis klausimais, kaip atsteigti normalų gyvenimą Europoje kai karas pasibaigs.

Viena svarbiųjų Jungt. Valstijų užduočių esanti ta, kad neduoti po karo įsigalėti autokratinėms, totalitarinėms ekonominėms jėgoms.

SPRINGFIELD, Ill., vas. 28. — Sveikatos departamentas praneša, kad susirgimų skarlatina skaičius Illinois valstijoje didėja. Pereitą savaitę, kuri pasibaigė vasario 26, užregistruoti dar 656 susirgimai šia liga.

ORAS

Chicagai ir apielinkei federalio oro biuras šiai dienai pranašauja:

Debesuota; vidutinio stiprumo šiaurės vakarų vėjai, pasikeičią į šiaurės rytų vėjus; saulė teka 6:27 v. r., leidžiasi 5:39 v. v.

Nauja ministerija Francuzijoje

PARYŽIUS, Francuzija, vas. 28. — Francuzija išleido naujus patvarkymus, kurie suvaržo importavimą iš užsienių prabangos daiktų. Manoma, dėl to nukentės Jungt. Valstijų firmos, eksportavusios Francuzijon automobilius, radijus, filmas, rašomasias mašinėles ir kt. Bet Jungt. Valstijų karo reikmenų eksportai padidėsią.

Premjeras Daladier paskelbė, kad jis įsteigė naują ministeriją. Šitos ministerijos žinioje bus cenzuros ir propagandos reikalai. Nauja ministerija sudaryta po to, kai parlamente smarkiai buvo kritikuojama ikišiolinė francuzų propaganda kaipo neveikli ir cenzura kaipo gremėzdiška.

Francuzija stiprina oro pajėgas

PARYŽIUS, Francuzija, vas. 28. — Francuzija — sako svetimšaliai korespondentai—šiandien atrodo milžiniška aviacijos mokykla. Už Maginot linijos į pietus visoj šaly lėktuvų aikštės ir visur paskubomis ruošiami nauji aviatoriai.

Stebėtojams atrodo, kad francuzai numato Vokietijos lėktuvų atakas milžiniška skalia, arba jie jaučia aviatorių trukumą, todėl ir ruošia juos. Bendra gi nuomonė yra, kad tenka laukti smarkesnių ir skaitlingesnių kautynių ore. Tenka laukti jų pirma, negu prasidės rimtosios grumtynės karo fronte.

Du nacių lėktuvai nušauti Francuzijoje

PARYŽIUS, Francuzija, vas. 28. — Per paskutines 48 valandas buriai Vokietijos lėktuvų skraidė Francuzijoje. Kai kurie jų pasiekė net Paryžiaus priemiesčius. Francuzijos pranešimas sako, kad du nacių lėktuvai tapo nušauti.

NACIAI SIULO GARANTIJAS RUMUNIJAI

BUCHAREST, Rumunija, vasario 28. — Vokietijos komisija veda derybas su Rumunijos vyriausybe. Vokiečiai reikalauja Rumunijos aliejaus, kviečių ir kitokių reikmenų. Savo keliu jie prižada Rumunijai jos rubežių neliečiamybę. Ir ne vien tai: naciai prižada paveikti Rusiją, Bulgariją ir Vengriją, kad jos nereikalautų koncesijų iš Rumunijos.

Tuo tarpu kitos žinios kalba, kad Rumunijos kabinetas svarsto sumanymą paskelbti mobilizaciją civilių gyventojų svarbiems darbams. Tai butų darbo mobilizacija greta karinės mobilizacijos.

Jeigu Rumunija priims nacių pasiulymus, tai, manoma, jai ne tik nereiks mobilizuoti darbo pajėgų, bet ji galėsianti paleisti namo dalį jau mobilizuotos kariuomenės.

Prieš porą dienų pranešta, kad Francuzija padėsianti Rumunijai ginkluotis. Tatai reiškia, kad ir talkininkai, britai su francuzais, nesnaudžia. Ir jie veikia. Faktinai Rumunija šiandien yra spaudžiama taip vokiečių, kaip ir talkininkų.

Anglija laukia mušių ore

LONDONAS, Anglija, vas. 28. — Pavasaris reiškia karą ore — kalbama Anglijoje. Paskutiniųjų dienų britų skridimai į Vokietiją, o Vokietijos lėktuvų kelionės į Anglijos ir Škotijos pakraščius reiškią tik tyrinėjimą, tik žvalgybos darbą. Rimtoji oro kova artinasi.

Holandai šaudo į svetimų šalių lėktuvus

AMSTERDAM, Holandija, vas. 28. — Naktį į trečiadienį penkias valandas Holandijos priešlėktuvinės batarejos veikė. Šaudyta į svetimų šalių lėktuvus, kurie skrido Holandijos teritorijoj. Kokioms šalims lėktuvai priklausė, nepatirta, nes buvo tamsu ir lėktuvai skrido augštai.

Vokietijos atstovai kaltina britus skridus per Holandiją į Vokietiją.

Meksikos komunistai "išvalė" du savo vadu

MEKSIKOS MIESTAS, Meksika, vas. 28. — Specialus Meksikos komunistų partijos komitetas paskelbė, kad Herman Laborde ir Valentin S. Campa tapo pašalinti iš vadovaujančių komunistų tarpe vietų. Laborde buvo komunistų partijos generalinis sekretorius. Jis nesilaikęs "stalincų linijos."

Welles atvyko į Šveicariją

ZURICH, Šveicarija, vas. 28. — Trečiadienį į Zurichą atvyko prez. Roosevelto pasiuntinys, Sumner Welles. Iš čia jis keliaus į Vokietiją, ir Berlyną pasieks penktadienio rytą. Zuriche Sumner Welles pasimatys su Amerikos pasiuntiniu Šveicarijai, Leland Harrison, geru savo draugu.

Palestinos kariuomenė Britanijos armijoj

LONDONAS, Anglija, vas. 28. — 700 savanorių iš Palestinos pasiekė Britanijos uostą. Uosto vardas nepaskelbtas. 75 nuošimčiai Palestinos kareivių yra žydai, kiti arabai.

Tekstilės darbininkai užgiria trečią prez. Roosevelto terminą

BOSTON, Mass., vas. 28. — Tekstilės darbininkų unija Massachusetts valstijoj priskaito 40,000 narių. 25 unijos reprezentuotojai iš New Bedford, Maynard, Falls River, Worcester ir iš kitų miestų priėmė vienu balsu rezoliuciją, kuri ragina prez. Rooseveltą kandidatuoti trečiam terminui.

KARO ŽINIŲ SĄTRAUKA

PARYŽIUS, Francuzija, vas. 28. — Vokietija daro spaudimą į Suomiją ir į Rusiją, patardama joms taikytis. Naciai grumoja stoti talkon rusams, jeigu talkininkai, britai ir francuzai, pasiųs Suomijon stipresnę savo kariuomenę.

—x—x—x—

HELSINKIS, Suomija, vas. 28. — Smarkųs mušiai eina Suomijoj. Šiaurėje, Petsamo fronte, suomiai traukiasi atgal. Suomiai sakosi nušovę nuo karo pradžios 521-ną rusų lėktuvą.

—x—x—x—

BERLYNAS, Vokietija, vas. 28. — Vokietijos spauda griežtai paneigia pranešimus, jogei Hitleris yra paruošęs taikos planą Sumner Wellesui pasiulyti. Pasak nacių, tokie pranešimai žeminą Hitlerio asmenį. Vokiečiai kariausią iki karą laimės.

—x—x—x—

BUCHAREST, Rumunija, vasario 28. — Vokietija davusi garantijų Rumunijai respektuoti juos neliečiamybę, jeigu Rumunija siųs naciams aliejaus, gasolino ir kitokių reikmenų. Rumunijos kabinetas svarsto Vokietijos pasiulymus.

—x—x—x—

ISTANBUL, Turkija, vas. 28. — Vyriausybė įsakė visiems Turkijos laivams sugrįžti iš svetimų šalių uostų namo.

—x—x—x—

PARYŽIUS, Francuzija, vas. 28. — Per paskutines 48 valandas nacių lėktuvų buriai skraidė Francuzijoj. Oficialiai pranešta, kad du vokiečių lėktuvai nušauti.

—x—x—x—

ROMA, Italija, vas. 28. — Italijoj spekuliuojama, apie ką kalbėjo prez. Roosevelto pasiuntinys Welles ir Mussolinis. Reiškiama nuomonė, kad svarbiausia jų dviejų kalbos tema buvusi — trukumas Italijoj anglių.

Turkijos laivams įsakyta sugrįžti namo

ISTANBUL, Turkija, vas. 28. — Turkijos vyriausybė įsakė savo laivams, esantiems svetimų valstybių uostuose, sugrįžti namo.

RUSAI ARTINASI PRIE VIBORGO

MASKVA, Rusija, vas. 28. — Vėlesnieji trečiadienio pranešimai sako, kad raudonoji armija Suomijoje, Karelijos fronte, visai prisiartino Viborgą. Ji esanti tik pusketvirtos mylios atstumoje nuo miesto ir veržiasi pirmyn.

Rusai trečiadienį paėmė dar 42 suomių fortus. Suomijos miestelis ir geležinkelio stotis Kamara taipgi teko rusams.

[Copenhagene gauti pranešimai, kad sovietų Rusija vartoja prieš suomius pusę miliono kariuomenės.]

SUOMIJOS LĖKTUVAI ATAKUOJA RUSUS

KANADOS SAVANORIAI PASIEKĖ SUOMIJĄ. RUSŲ ATAKOS KARELIJOJ ATMUŠTOS.

HELSINKIS, Suomija, vas. 28. — Helsinkio radijas trečiadienį paskelbė, kad pirmieji Kanados savanorių buriai pasiekė Suomiją. Jie atvyko su rusais kariauti.

Karo komunikatas sako, kad suomiai atmušė rusų atakas Karelijos fronte, Viborgo sektore. Pasižymėjo veiksmais suomių lėktuvai. Jie atakavo sovietų kariuomenės koncentracijos punktus, amunicijos sandėlius ir susisiekimo linijas.

Rusų atakos šiaurėje nuo Ladoga ežero ir Kuhmo apylinkėje atmuštos taipgi.

521 rusų lėktuvas nušautas

HELSINKIS, Suomija, vas. 28. — Suomijos informacijomis jau 521 sovietų lėktuvas nušautas nuo karo pradžios. Suomiai apskaičiuoja, kad nušauti lėktuvai rusams yra kainavę apie $42,500,000. Tai penkis kartus daugiau, negu nuostoliai, kuriuos rusų lėktuvų atakos padarė Suomijai.

1,310 sovietų tankų sunaikinta arba paimta, sako suomiai. Kai kurie tų tankų jau pataisyti ir yra vartojami prieš rusus.

Svarsto kariuomenės siuntimo Suomijon klausimą

LONDONAS, Anglija, vas. 28. — Paskutinį mėnesį Britanijos ir Francuzijos kariniai sluogsniai svarsto teikimo Suomijai pagalbos klausimą. Reikalavimas pagalbos suomiams — tikros, stiprios pagalbos — girdėtis įvairiose šalies dalyse Anglijoje. Pagalbos reikalauja buvęs Britanijos karo ministeris Belisha, jos reikalauja parlamento narys, komanduotojas Oliver Locker-Lampson.

Argumentuojama: reikia pulti Rusiją, nes ji šiandien eina įsikalbinusi Vokietijos; reikia kariauti prieš Rusiją, nes sulaikymas Rusijos Suomijoj sulaikys sovietų reikmenų siuntimą Hitleriui.

Dies komitetas tyrinės Hollywoodą

WASHINGTON, D. C., vas. 28. — Martin Dies, komiteto ne-amerikoniškai veiklai tyrinėti pirmininkas, paskelbė artimoj ateity pradėsiąs tyrinėti nacių ir komunistų veiklą Hollywood aktorių kolonijoje. Taipjau bus daromi atsiklausimai apie komunistų bandymąsi į suvartotojų bendroves ir apie nacių ir komunistų agentų skleidžiamą propagandą iš Meksikos.

UŽGYRĖ PASKOLĄ SUOMIJAI

WASHINGTON, D. C., vas. 28. — Jungt. Valstijų atstovų rumai trečiadienį užgyrė bilių duoti Suomijai $20,000,000 paskolą.

Už paskolos davimą balsavo 183 atstovai, prieš 86.

Pagal biliaus nuostatus suomiai neprivalo už tuos pinigus pirktis amunicijos ar bet kurių karo pabuklų.

Rusai paėmė 13 suomių fortų

MASKVA, sovietų Rusija, vas. 28. — Rusų komunikatas apie mušius antradienį sako, kad sovietų kariuomenė pralaužė suomių sustiprinimus ir paėmė 13-ką fortų. Devyni tų fortų buvo plieno ir konkryto artilerijai vietos.

Rooseveltas vyksta į Suomiją su rusais kariauti

LONDONAS, Anglija, vas. 28. — Kermit Roosevelt, buvusio Jungt. Valstijų prezidento Theodore Roosevelto sunus, vyksta į Suomiją, kartu su Britanijos savanoriais, prieš rusus kariauti.

PILDOM INCOME TAX BLANKAS
KASDIEN NUO 8 V. RYTO IKI 8 VAL. VAKARO.
"NAUJIENOS"
1739 SO. HALSTED ST.

ŠLIUPTARNIAI

Istorinis romanas iš Amerikos lietuvių gyvenimo tais laikais, kada labai aštri kova ėjo tarp laisvamanių ("šliuptarnių") ir katalikų ("kryžiokų").

Šitą tiesos ir kovos romaną skiriu dr. Jonui Šliupui

AL. MARGERIS

(Tęsinys)

—A,—giliai atsiduso visas sumizgęs Rokas,—aš kunigams rankų daugiau nebučiuosiu, nebučiuosiu!—beveik rėkte išrėkė jis.

—Rokai, kas tau darosi šiandie?

—Aš jiems rankų daugiau nebučiuosiu, ne!

—Ar iš galvos kraustaisi?

—Buvau išsikraustęs, bet dabar...

—Keistas tu žmogus šiandie, Rokai. Vis tiek man labai įdomu, kodel tu rankos kunigams daugiau nebebučiuosi. Juk katalikų tikėjime vergiškas nusižeminimas yra, tarsi, pati svarbiausia religinė tiesa.

—Nebučiuosiu! Tegu mane žemė praryja, nebučiuosiu!!

—trenkė žemę savo koja Rokas.

—Na jau, na jau, Rokai. Tik ne taip baisiai karštai.

—Sakau, kad nebučiuosiu. Dar daugiau: aš nebeklausysiu ir nebetikėsiu, ką jie sako!

—Rokai!

—Jie yra nedorėliai, paskutiniai nedorėliai: melų, neapykantos ir keršto aruodai!

—Rokai!

Ir mūsų klebonas, ir vikaras ne kartą bažnyčioje iš ambonos sakė, kad jūs čia, Amerikoje, esate šliuptarniai, bedieviai ir taip baisiai, sako, pagedę, pasileidę, kad visi pardavėte šėtonui savo dušią, ir dabar, esate be dušios — kaip gyvuliai! Bet už tai, sako, gaunate iš šėtono daug pinigų, kuriuos siuntinėjate savo giminėms, kreivai sakydami, busią čia juos uždirbate. Tie pinigai, sako, yra prakeikti, ir jie gali užtraukti ant šventos mūsų Lietuvos baisią dievo rustybę. Jus, sako, jeigu ir uždirbate, tai per savo sušliuptarnėjimą ir neapsakomą ištvirkimą viską prageriate arba su paleistuvėmis praleidžiate, nes, sako, į bažnyčią neinate, tai turiti buti paleistuviai!

—Ha, ha, ha!—nusikvatojo Antanas, išgirdęs tokią kleboniską Roko kalbą.—Tai tik tiek ponas prabaščia ir jo vikaras tegali apie mus, Amerikos lietuvius, pasakyti? Tik tiek! Ha, ha, ha.

—Bet tai melas, Antanėli, šlykštus melas. Aš dabar gerai žinau, kad melas, nes savo akims matau, kaip sunkiai ir pavojingai jūs čia dirbate, taupote, labai paprastai gyvenate, ir tik todel jūs tegalite pinigų savo giminėms siuntinėti. Ne kitaip, Antanėli, ne! Ir kiek siunčiate, tai viską iš savo prakaito bei kraujo,—ne iš šėtono rankų, kaip kunigai ten sako. Tiesa, aš čia dar nė gerai apšilti nesuspėjau, bet jau mačiau ne vieną iš jūsų, angliakasių, tarpo be rankos, kojos arba gyvybės,—kaip vargšas mūsų Juozas...

—Taip, Rokeli, visai taip. Bet sakyk tu man, kada kunigai neapmelavo laisvų žmonių? Sakau, tų žmonių kurie savo protu galvoja, pagal savo sąžinės balsą gyvena, kunigams nebetiki ir taip vadinamų bažnyčios tiesų nelaiko nei šventomis, nei dieviškomis. Laisvieji žmonės gali spindėte spindėti gyvenimo dorybėmis, o kunigai vis tiek apšauks juos "bedieviais', "pagedėliais", "ištvirkėliais", "paleistuviais" ir dar kitokiais.

Rokas tylėjo, nes jam istorijos faktai buvo dar svetimi, nežinomi.

—O ką jie ten daugiau apie mus, Amerikos lietuvius, šneka?—neiškentė daugiau nepaklausęs Antanas.

—Nugi, ar pažįsti, Antanėli, Kalvių Milą, kurio brolis kunigas čia netoliese, sako, kur nors tarp šitų kalnų gyvenąs ir mūsų broliams dievo žodį skelbiąs?

—Pažįstu. O jo brolį kunigą ir nuluptą pažinčiau. Ir tuoj pasakiau, kad jis čia ne tiek dievo žodį skelbią, kiek socialistus ir laisvamanius keikią.

—Taigi, Antanėli, taigi. Matyti, kad jis keikia, nes savo broliui rašytame laiške visko ir ant tamstos prirašė.

—Visko?! O ką jis galėjo ant manęs rašyti? Aš nieko blogo nepadariau nei jam, nei kitam kam.

—Aš tikiu, kad tamsta nepadarei. Aš dabar žinau, jog tamsta esi labai geras ir teisingas žmogus. Bet kunigas Milas kitaip apie tamstą mano, kitaip ir savo broliui rašė. Jis rašė, jog tamsta esi baisiai sušliuptarnėjęs, baisiai pagedęs, —taip baisiai, kad, sako, net savo brangią dušią šėtonui užrašęs—locnu savo kraujų...

—Ha-ha-ha! Ha-ha-ha!—negalėjo juokas tvertis Antanas.

—Palauk Antanėli. Nesijuok. Tuoj pasklido žinios po visą parapiją. Tuoj pradėjo visi šnekėti, kad tamsta, sako, tikrai esąs su velniu susidėjęs, jam dušią užstatęs ir už tai, sako, "jis gaunąs tuos pinigus, kuriuos savo pačiai ir vaikams dažnai siunčią. Iš kur gi jis, sako, tuos šimtus, tuos tukstančius imtų?"

—Ha-ha-ha! Ha-ha-ha!—net Antanas ciniškai nusišypsojo.

—Žinotum, Antanėli, man net gėda dabar ir prisipažinti, koks kvailas aš buvau. Atsimeni, kai aš atvažiavęs jūsų trobon įėjau ir visus pasveikinau su "tegul bus pagarbintas Jėzus Kristus", o jūs nieko neatsakėte, kai kurie dagi ir šyptelėjote, tai aš baisiai nusigandau, manydamas, kad tikrai jūs čia esatę visi pagedę, šėtonui dušią kiekvienas pardavęs. Aš norėjau apsisukti ir bėgti, kur mane akys veda, kojos neša, bet tuoj dingtelėjo galvoje, kad turiu kelias poras škaplierių ant kaklo, o ražančiu net su stebuklingomis relikvijomis, nes toks buvo jo kryželis, tai apsiraminau. Bet vis tiek kalbėjau "teve musų", ir jūs galėjote matyti, kaip krutėjo mano lūpos, o akys pakilo į dangų.

Į lūbas, — neiškentęs šyptelėjo Antanas.

—Aš išžiurinėjau, — toliau kalbėjo Rokas,—išnuostinėjau visas paloves, kertes, skrynias ir krosnį, žinai, piktų dvasių ir užkeiktų pinigų beieškodamas. Aš naktimis nemiegojau, žiurėdamas pro langą ir laukdamas aitvaro su maišu pinigų. Dabar man gėda, baisi gėda, kad aš taip žioplai elgiausi.

—A, Rokai, užmiršk tą viską. Bene tu čia kaltas. Kalti tie, kurie nuo mažens tavo galvą prietarų privarė. Juk tikėti, kad yra tokių baidyklių, kaip piktos dvasios, arba velniai, tu daugiausia išmokai bažnyčioje.

(Bus daugiau)

NAUJIENU-ACME Telephoto

TUCKSVILLE, PA. — Faith Hope Charity Harding, pušpenktų metų amžiaus. Sakoma, kad ji išpranašavusi Europos karą, Hitlerio susitarimą su Stalinu ir daug kitų įvykių. Mokslininkai bandys patikrinti, kiek tie tvirtinimai yra teisingi.

visu kunu kvatojosi Antanas.

—Bet ne tik apie tave vieną, Antanėli, šneka. Ne, ir apie kitus mūsų brolius, Amerikon atvažiavusius ir šliuptarniais virtusius. Sako, jog čia esąs koks labai didele galva ir ilga barzda daktaras, vardu Šliupas, kuris, sako, esąs visų bedievių kunigužis, nes, sako, kiekvienas nuo šventos bažnyčios nutolusiam lietuviai įpiaunąs pirštą, o tas paskui, sako, savo raudonu krauju pasirašo šėtonui, pavesdamas jam savo dušią ant amžių amžinųjų. Davatkos prideda, kad, sako, per šitas apeigas visa armija velnių aplinkui stovi su atkištomis smailiomis šakėmis ir aušta pariestomis uodegomis...

Ar Ne Del Šito Jūs Užkietėję?

Ką valgote pusryčiams? Kavą, toastą, gal but kiek kiaušinių? Tad labai mažai yra ko ir stebėtis, kad užkietėję. Jūs gal nevalgote gana "rupumo". Bet "rupumas" dar nereiškia valgių kiekybę. Tai yra tokia valgio rūšis, kuri sudaro "rupią" masę plonosiose žarnose ir padeda judėjimui. Jei tatai yra priežastimi, leiskite pasiulyti jums trupių spragintų **Kellogg's All-Bran pusryčiams.** All-Bran yra naturalus valgis, ne—vaistas, ir labai turtingas "rupumu". Todel, jis gali padėti jums pasidaryti reguliariu ir **pasilaikyti** reguliariu. Valgykit All-Bran **reguliariai,** ir gerkit gana vandens. Kellogg's in Battle Creek daromas. Jei jūsų stovis yra kroniškas, tai protingiau butų pasitarti su gydytoju.

Sveikata Ligoniams

Knygelė, kuri aprašo apie 350 visokių žolių, medžių žievių, žiedų ir šaknių su nurodymais delko juos vartoti.

Taipgi yra nurodymai Europos laivynų ir orlaivynų, kurie dabar dalyvauja mušiuose jų kelių toliai ir t. Tas viskas parodoma spalvuotu žemlapiu. Kaina 35c, 3 setai už $1.

M. ZUKAITIS
334 DEAN BLVD.
SPENCERPORT, N. Y.

LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA

Sutaisė Dr. D. Pilka. Ji yra tinkamiausia Amerikos lietuviams. Turi paaiškinimus angliškai ir žodynėlį.

KAINA $1.00

Galima gauti "Naujienose", 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill., arba Dr. D. Pilka, 528 Columbus Ave., Boston, Mass.

CRANE COAL COMPANY
5332 So. Long Avenue
Telefonas PORTSMOUTH 9022

POCAHONTAS Mine Run iš geriausių mainų, daug dulkių išimta Perkant 5 tonus ar daugiau $7.65

PETROLEUM CARBON COKE Perkant 5 tonus ar daugiau Tonas $7.75

Sales Tax ekstra.

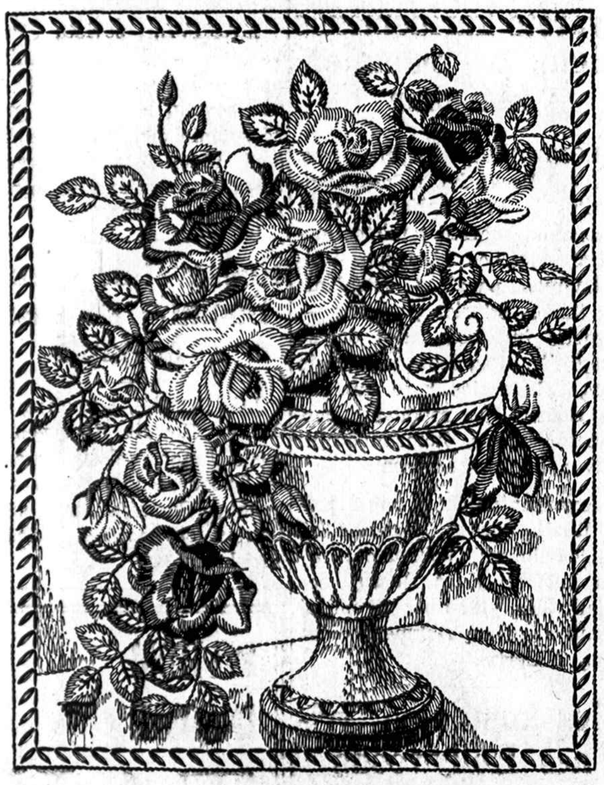

COPR. 1940, NEEDLECRAFT SERVICE, INC.

WALL HANGING PATTERN 2417

No. 2417—Paveikslas

NAUJIENOS NEEDLECRAFT DEPT., No. 2417
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Čia įdedu 10 centų ir prašau atsiųsti man Pavyzdį No.....

Vardas ir pavardė.....

Adresas.....

Miestas ir valstija.....

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

John F. Eudeikis

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

AMBULANCE
DIENĄ IR NAKTĮ

Visi Telefonai YARDS 1741-1742

4605-07 So. Hermitage Ave.
4447 South Fairfield Avenue

Telefonas LAFAYETTE 0727

Dykai koplyčios visose Chicagos dalyse

Klausykite mūsų radio programų Antradienio ir Šeštadienio rytmečiais, 10:00 val. ryto iš W. H. I. P. stoties (1480 K.) su POVILU ŠALTIMIERU.

Laidotuvių Direktoriai

NARIAI Chicagos, Cicero Lietuvių Direktorių Asociacijos

Ambulance Patarnavimas Dieną ir naktį

TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ANTHONY B. PETKUS
6834 So. Western Ave. Phone Grovehill 0142
1410 South 49th Court, Cicero Phone Cicero 2109

J. LIULEVIČIUS
4348 S. California Avenue Phone Lafayette 3572

P. J. RIDIKAS
3354 So. Halsted Street YARDS 1419

I. J. ZOLP Phone Yards 0781
1646 West 46th Street Yards 0782

S. P. MAŽEIKA Yards 1139
3319 Lituanica Avenue Yards 1138

LACHAWICZ IR SUNUS
2314 West 23rd Place Phone Canal 2515
SKYRIUS: 42-44 East 108th Street Tel. Pullman 1270

ALBERT V. PETKUS
4704 So. Western Avenue Phone Lafayette 8024

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 Lituanica Avenue Phone Yards 4908

BUTKUS
WILLIAM A. POKORNY, UNDERTAKING CO., Inc.
Laisniuotas Patarnavimas Dieną ir Naktį
710 WEST 18th STREET
Tel. CANAL 3161

Remkite tuos, kurie garsinasi "NAUJIENOSE"

Mrs. A. K. JARUSZ

PHYSICAL THERAPY and MIDWIFE
6630 S. Western av.
Telefonas: HEMLOCK 9252

Valandos nuo 10:00 v. ryto iki 5:00 v. popiet Nuo 6:00 iki 9:00 vak. Treč. ir Penktad. nuo 12:00 iki 5:00 ir 6:00 iki 9:00 val. vakaro Šeštad. ir Sekm. pagal sutartį.

AKIŲ SPECIALISTAI

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS
Mano 20 metų praktikavimas jūsų garantavimas.
Optometrically Akių Specialistas

Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo svaigimo, akių aptemimo, nervuotumo, skaudamą akių karštį, atitaiso trumparegystę ir toliregystę. Pritaiko teisingai akinius. Visuose atitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Specialė atyda atkreipiama į mokyklos vaikus. Kreivos akys atitaisomos.

VALANDOS: nuo 10 ryto iki 8 v. Nedėlioj pagal sutartį.

Daugelyj atsitikimų akys atitaisomos be akinių. Kainos pigiau kaip pirma.

4712 South Ashland Av.
Phone YARDS 1373.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

Tel. Yards 1829
Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
kampas Halsted St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8
Nedėliomis pagal sutartį.

LIETUVIAI

GYDYTOJAI IR DENTISTAI Amerikos Lietuvių Daktarų Draugijos Nariai.

Ofiso Tel. YARDS 5921
DR. BERTASH
756 West 35th St.
Cor. of 35th and Halsted Sts.
Ofiso valandos nuo 1-3 nuo 6:30-8:30
Nedėliomis pagal sutartį.
Rez. 4910 SO. MICHIGAN BLVD.
Tel. Kenwood 5107.

Phone CANAL 6122
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos: nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir nedėl. pagal sutartį
Rez. 6631 So. California Avenue
Telefonas Republic 7868

Ofiso Tel. Virginia 0036.
Residence Tel. BEVERLY 8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
nuo 1—3 ir nuo 6—8:30 val. vakaro
8939 SOUTH CLAREMONT AVE.
Valandos—9—10 A. M.
Nedėlioj pagal sutartį.

Dr. F. Pulsucki Le Van
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos kasdien 2-4 ir 6-9 vak.
1957 W. Garfield Blvd.
Cor. Damen. Hemlock 6699

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 WEST MADISON STREET
Val. 1 iki 3 po pietų, 6 iki 8 vak.
Telefonas SEELEY 7330
Namų telefonas Brunswick 0597

Tel. YARDS 3146
VALANDOS: Nuo 11 iki 12, 2 iki 4 ir 7 iki 9.
Pirmadieniais: 2 iki 4 ir 7 iki 9
Šventadieniais: 11 iki 12.
Dr. V. A. Šimkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
ir Akinius Pritaiko
3343 S. HALSTED ST.

Dr. V. E. SIEDLINSKI
DENTISTAS
Pirm., Trečiadienį, Šeštadienį
4631 So. Ashland Ave.
Tel. YARDS 0994
Antrad., Ketvirtad. Penktadienį
4143 So. Archer Ave.
Tel. LAFAYETTE 3650

DR. STRIKOL'IS
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso val.: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 vak. Nedėlioj pagal susitarimą
Ofiso Tel.: YARDS 4787
Namų Tel.: PROSPECT 1930

DR. C. Z. VEZEL'IS
DENTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47 Street
Telefonas YARDS 2246
Valandos nuo 9 iki 8 vakaro.
Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2808 West 63rd St.
VALANDOS: 2—4 popiet ir 7—8 vakaro, trečiadieniais ir sekmadieniais pagal susitarimą.
Telefonas HEMLOCK 6111

Kiti Lietuviai Daktarai

Ofisas Canal 7329 Res. Seeley 0434
Dr. Peter John Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2202 W. Cermak Road
Ofisas atdaras: 2—4 p. p. ir 7—9 vak. ir susitarus.

DR. A. JENKINS
(Lietuvis)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2500 West 63rd Street
Ofiso valandos: nuo 1—4 ir nuo 7—9 val. vakaro ir pagal sutartį.
Ofiso Tel. PROSPECT 6737
Namų Tel. VIRGINIA 2421

Dr. Margeris
3325 So. Halsted St.
Valandos: nuo 10 r. iki 2 popiet ir nuo 6 iki 8 vakaro.
Šventadieniais tik susitarus.
Phone YARDS 7299.

Tel. Office Wentworth 6330
Rez. Hyde Park 3395
Dr. Susanna Slakis
Moterų ir vaikų ligų gydytoja
6900 So. Halsted St.
Valandos—1—4 po pietų. 7—8 vak. išskyrus seredomis ir subatomis.

KITATAUČIAI

DR. HERZMAN
IŠ RUSIJOS
Gerai lietuviams žinomas per 39 metus kaipo patyręs gydytojas chirurgas ir akušeris.
Gydo staigias ir chroniškas ligas vyrų, moterų ir vaikų pagal naujausius metodus X-Ray ir kitokius elektrikos prietaisus.
Ofisas ir Laboratorija
1034 W. 18th St., netoli Morgan St.
Valandos nuo 10—12 pietų ir nuo 6 iki 7:30 val. vak. kiekvieną dieną, išskiriant šeštadienio vakarą ir nedėliomis.
Tel. CANAL 3110
Rezidencijos telefonai:
Superior 9454 ar Central 7464

Dr. Charles Segal
OFISAS
4729 So. Ashland Ave.
2-ros lubos
CHICAGO, ILL.
OFISO VALANDOS
Nuo 10—12 val. ryto; nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėliomis nuo 10 iki 12 valandai dieną.
Phone MIDWAY 2880

Telefonas YARDS 0994
Dr. Maurice Kahn
4631 SOUTH ASHLAND AVE.
Ofiso valandos.
Nuo 10 iki 12 dieną, 2 iki 3 po pietų, 7 iki 8 val. Ned. nuo 10 iki 12
Rez. Telephone PLAZA 3200

ADVOKATAI

K. P. GUGIS
ADVOKATAS
Miesto ofisas—127 N. Dearborn St.
Kamb. 1431-1434-Tel. Central 4411-2
Namų ofisas—3323 So. Halsted St.
Valandos vakarais nuo 6 iki 8:30
Telefonas YARDS 0818
Ketvirtadieniais ir Sekmadieniais—pagal sutartį

A. A. SLAKIS
ADVOKATAS
7 So. Dearborn St.
Room 1230
Ofiso tel. CENTRAL 1824
Namų Tel.—Hyde Park 3395

Garsinkitės "N-nose"

Clevelando ir Ohio Žinios

Majoras Burton kandidatuoja į senatorius. — SLA 136 kuopos kortavimo vakaras. — Čalis nepatenkintas. — Kalba vienaip, o daro kitaip. — Nepamirškime savo reikalų. — Pats save plaka. — Nelaimės užklupo Stasį Čerauką.

Kaip pirmiau buvau rašęs, musų miesto majoras Burton stato savo kandidaturą į S. V. senatorius, ir jau pradedama agitacija varyti už jį. Jau įvairių miesto valdžios departamentų vadai pasižada už jį agitaciją varyti. Viskas butų tvarkoje, jei jie tą agitaciją varytų savo kaštais. Bet bloga yra tai, kad piliečiai savo kailiu turi atsakyti. Atskaita parodė, kad vien tik išrinkimui į majoro vietą Burton praleidęs per keturiasdešimt tukstančių dolerių. O tuo tarpu majoro alga siekia iki penkiolikos tukstančių dolerių per metus. Tai čia jau galima suprasti, iš kur tie pinigai atsiranda. Jeigu žmogus praleidžia daugiau, negu savo algą darbui gauti, tai jau kur nors šuo yra pakastas.

Prieš majoro rinkimus jau buvo daug darbininkų paleista iš miesto darbų. Buvo tvirtinama, kad reikia pinigus taupyti kitiems reikalams. Tas pats gali ir dabar buti. Daugelis turėdami miesto darbus ir piliečių apmokami varys agitaciją neatlikdami tinkamai savo pareigų. Ir nors jų darbas šlubuos, bet algos jiems bus mokamos.

Burton budamas miesto majoru daugiausia pasižymėjo nuosavybių taksų pakėlimu. Gal ir bus pirmutinis majoras, kuris daugiausia varosi už taksų pakėlimą. Jam vis truksta pinigų miesto reikalams tvarkyti. Taigi, jeigu jis į senatorius patektų, tai nieko gero iš jo nebus galima tikėtis. Juo labiau, kad jis yra pasižymėjęs kaipo kapitalistų fabrikantų įrankis. Laike streikų jis duoda policiją pulti darbininkus ir ginti fabrikantų interesus. Daugumas lietuvių yra prieš jį nusistatę.

• • •

SLA 136 kuopa rengia kortavimo vakarą kovo 2 dieną Lietuvių salėje. Dovanos skiriamos prie kiekvieno stalo, o įžanga tiktai 20c asmeniui. Likęs pelnas skiriamas naudingam tikslui.

• • •

"Dirvos" Čalis ir jo draugai vis dar nepasitenkina Liet. Kul. Darželio valdybos rinkimais. Mat, Čaliui nepatiko, kad niekas nesiskaitė su jo padiktavimu. Dėlei to jis ir pyksta. Mažas vyras, bet jo hunoras labai didelis.

• • •

Tik keli mėnesiai atgal republikoniškas gubernatorius Bricker pasigyrė, kad jis savo išlaidas mažinsiąs ir darąs gerą finansinę tvarką Ohio valstijoje.

Bet kai dabar atskaita rodo, tai ponas Bricker leidžia daugiau valstijos pinigų, negu bile kuris kitas buvęs gubernatorius. 1939 metams buvo paskirta trisdešimt aštuoni milijonai dolerių daugiau, negu buvo nustatyta išleisti per 1939 metus. Ir ne tik kad ponui Brickeriui neužteko tų paskirtų pinigų valstijos reikalams tvarkyti, bet dar arti milijono dolerių pasidarė skolos. Taigi, matyti, kad juo daugiau pinigų tie ponai gauna, juo daugiau jie išleidžia.

Nebutų bloga, jei jie leistų geriems tikslams. Bet taip nėra: labai daug pinigų išleidžiama vien tik politiškiems reikalams. Keli metai atgal piliečiai nubalsavo keturiais balsais prieš vieną, kad seniems žmonėms pensijos butų mokamos iki $25 per mėnesį, užuot dabar gaunamų 15 dolerių, iš kurių žmogus niekaip negali pragyventi. Faktiškai net už kambarį negali užsimokėti. Dar ir tą mažą sumą kol gauna, tai turi labai daug prisivaikščioti nuo vieno prie kito, kol viską sutvarko. Taigi, ar jau nebutų laikas piliečiams susiprasti ir duoti saktį tiems politikieriams.

• • •

Prasidėjus Europos karui, Amerikos spauda pripildyta įvairių žinių, įvairios propagandos prieš vienus ar kitus. Galų gale nebegalima susivokti, kiek tos žinios yra teisingos, ir kokia tikra padėtis yra. Amerikos kapitalistai šaukia, kad reikia gelbėti tą ir tą šalį nuo pražuties, reikia gelbėti nuo tam tikrų politiškų užsikrėtimų. Jie buk tai nori Europos žmones išgelbėti nuo didelio vargo ir prapulties.

Bet ar jie daug rupinasi vietos reikalais? Ar ta kapitalistiška spauda šaukia, kad reikia gelbėti Amerikos piliečius nuo pražuties ir vargo. Ne. jiems tik rupi didesni interesai, kuriuos jie turi Europoje ir čia pat Amerikoje. Jiems darbo žmonių likimas nerupi nei Europoje, nei Amerikoje. Jeigu tik ką Rooseveltas sumano darbininkų gerovei, tai jie tuoj tą sunaikina ir nesirupina darbininkų likimu. Mes visi atjaučiame pasaulio padėtį. Atjaučiame darbininkų likimą, bet turime ir tą atsiminti, jog ir musų pačių naminiai reikalai neturi buti pamiršti. Amerika yra musų nauja tėvynė, kurioje mes ir savo amžių baigsime.

Amerikos prezidento rinkimai jau artinasi. Tai bus gana svarbus momentas šioje šalyje. Ir nuo tų rinkimų daug priklausys šalies ateitis. Kiekvienas darbo žmogus turi apie tai pagalvoti. Kiekvienas pilietis turi rimtai susimąstyti, kad Amerika turi buti pirmoje vietoje kaipo musų nauja tėvynė, kurioje mes suradome prieglaudą. Čia yra gera šalis, kur turime žodžio ir spaudos laisvę, reikia tik darbininkų susitarimo, kad butų galima tą laisvę išlaikyti ant visados.

• • •

"Dirvos" Karpius pats sau duoda per abudu žandu: iš kairės ir iš dešinės pusės. Well, gal nėbus taip skaudu, kada pats save muša. Kitas visgi gal kiek skaudžiau užduotų.

Vasario 11 dieną jis prisitaikęs prie katalikų naujosios parapijos surengė bendrai Lietuvos paminėjimo dieną ir pusė ceremonijų įvyko parapijos salėje, o antra pusė turėjo įvykti Lietuvių salėje. Pagal sutartį buvo galima viską gražiai atlikti.

Bet štai prakalbų metu Lietuvių salėje vienas iš kalbėtojų kiek uždrožė Lietuvos kunigijai už jų tam tikrus pasielgimus. Tatai sukėlė nemažai triukšmo ir piktumo tarpe katalikų ir Karpiaus šalininkų.

Bet Karpius, kaip ir visuomet, tuoj norėjo pasidaryti tarpininku ir savo kailį išgelbėti, kad katalikai jį vėl pamylėtų ir nuo parapijos nepavarytų. Jis tuoj savotiškai išaiškino, kad kiekvienas kalbėtojas turi teisę savo mintis pareikšti. Jei, girdi, visi vienodai kalbėtų, tai pasidarytų vienpusiška. Vadinasi, aš geras vyras ir katalikams ir tautininkams, tik manęs pasigailėkite ir toli nuo savęs neatstumkite.

Po savaitės laiko Akrono lietuviai surengė taipgi 22 metų Lietuvos nepriklausomybės paminėjimą ir pasikvietė kalbėti Karpių, Jarų ir Chesnulį. Na, ir trys skirtingų minčių kalbėtojai išdrožė po spyčių nuo vienos estrados. Kiekvienas pareiškė skirtingas mintis. Tokiu budu vienpusiškumo nebuvo.

Bet ar Karpius visiems tą laisvę ir lygybę pripažino? Ne, jis spėjęs namo parvažiuoti, tuoj savo "Dirvoje" kitus išniekino, o save pagyrė kaipo aukštą tautos vyrą. Tam ponui labai nepatiko, kam Chesnulis pasakė, jog Rusija išlaikė savo žodį. Nepatiko ir Jaro reikalavimas, kad Lietuvos valdžia turėtų duoti nors kokį apyskaitą, ką su tais pinigais padaro, kuriuos susiunčia Amerikos lietuviai. Konsulų pranešimų, kad tiek ir tiek pinigų jau pasiųsta, nepakanka.

Žinoma, kad atskaitos turėtų buti paskelbtos. Gal butų ir sunku visas smulkmeniškai paskelbti, bet visgi turėtų buti nurodyta, kas gauna pašalpą, kokie žmonės ir kokiose vietose. Tą daro net ir mažiausios draugijėlės. Žmonės, pamatę atskaitas, nieko negalėtų prikišti ir butų duosnesni savo kraštui. Čia Karpius nevietoje karščiuojasi ir pats sau per žandą muša. Karpius puola mane už tam tikrus žodžius mano pasakytoje kalboje. Aš jam patarčiau tik savo spyčius pertikrinti, o ne kitus niekinti. Jei kalbėtojas pats save giria, tai jau blogas reikalas. Pasakyta kalba visuomet reikia palikti klausytojams spręsti, ar ji buvo verta klausyti ar ne, o ne pačiam save aukštybes keltis, o kitus žeminti.

Bet ką darysi: Karpius, matyti, taip ir pasiliks nesubrendėlis. O iš tokių daug reikalauti nė negalima.

• • •

Vietos veikėjas p. Stasys Cerauka buvo smarkiai apsirgęs, net porą savaičių buvo į lovą paguldytas po priežiura Dr. J. T. Vitkaus. Dabar vėl pradėjo sveikti. P-ną Čerauką ištiko nelaimės viena po kitos. Buvo gatvekario užgautas, ir kaip tik pasveiko, tai tuoj kita liga prisimetė. Bet dabar vėl viskas taisosi. Linkėtina, kad daugiau tokių nelaimių nepasitaikytų.

Jonas Jarus.

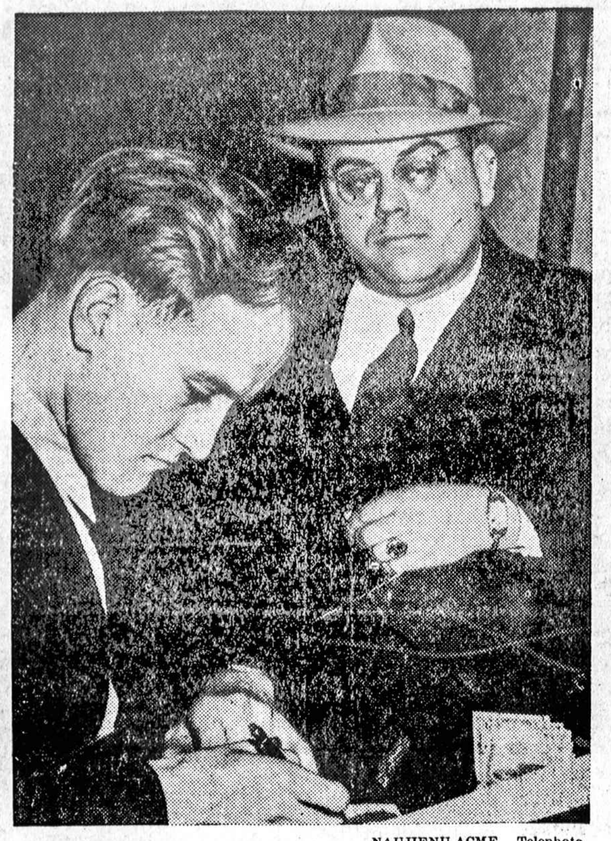

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

SOUTH BEND, IND. — John A. Marks elektrotechnikų unijos agentas (po dešinei), kuris, sakoma, prisipažinęs Indiana ir Michigan elektros kompanijų dinamitavimu.

Iš Lietuvos

VIEKŠNIAI, Mažeikių apskr. — Šis miestelis iki 19 šimtmečio pabaigos neturėjęs gyventojų daugiau kaip 60, 1792 m. iš karaliaus Stanislovo Augusto buvo gavęs Magdeburgo teises su herbu: 3 žvaigždės su vainiku žydriame fone. 1838 m. vedant Liepojos Romnų geležinkelį, Viekšnių miestelyje buvo norėta padaryti geležinkelio mazgą, bet rusų inžinierius negavęs iš Viekšnių žydų už tai reikalaujamo 500 rublių kyšio, mazgą stotį pastatė prie tuomet menko Mažeikių kaimo pelkėtame miške. Šiandien Mažeikiai yra gyvas gražus apskrities miestas, o Viekšnių žydai ir šiandien savo tėvus tebekeikia. Viekšnių miestelis dabar turi 3000 gyventojų, kurių dauguma lietuviai — žemaičiai. Verčiasi amatais plačiai išvystyta keramika. Miestelis stovi prie gražiosios Ventos upės. Įsteigtas 1636 m.

RAUMENŲ SKAUDĖJIMAI GREITAI PALENGVINAMI

Nekentėkite bereikalingai raumenų skaudėjimų. Tūkstančiai žmonių pasiekė nepaprastą palengvinimą reumatiškų skausmų, strėnų raumenų skaudėjimų, išsinarinimų ir šiaip raumenų skaudėjimų vien išsitrindami su Pain-Expelleriu. Šis sensacingas linimentas ūmai suteikia laukiamą palengvinimą. Virš 17 milijonų bonkučių jau išparduota. Todėl neatidėliodami nusipirkite ir jūs bonkutę Pain-Expellerio. Reikalaukite Pain-Expellerio su inkaru ant dėžutės.

Ar Vidurių Užkietėjimas Kliudo Jusų Darbui?

Ar jus atsiliekate savo darbe — nepajėgiat atlikti savo užduoties gerai, dėlto, kad jaučiatės prastai, nenormaliai, esat pavargę? Tad patikrink pats save. Gal dėl vidurių užkietėjimo jus taip jaučiatės. Gal jums reikalingas liuosuotojas. Jeigu tai jums yra —pamėginkit Ex-Lax!

Paimk plytelę ar dvi prieš einant gulti šiąnakt... Ex-Lax gardus kaip skanus šokoladas. O ryte pamatysi, kaip daug geriau jausies po gero visiško vidurių išvalymo. Ex-Lax veikia gerai — bet švelniai, be išsitempimo ar nesmagumo.

Ex-Lax yra patikimas šeimyninis liuosuotojas — geras visiems, nuo senelio iki mažo vaiko. 10c. ir 25c. dėžutės visose vaistinėse.

SAUGOKITĖS PAMĖGDŽIOJIMŲ! ATSISAKYKIT JĮ PAKEIČIANČIŲ! Gaminama tik vienas tikras Ex-Lax! Įsidėmėkite raides "E-X-L-A-X" ant dėžutės ir kiekvienos plytelės. Kad gautumėt geras pasekmes, reikalaukite originalio Ex-Lax.

KINIAI Visokios MADOS

už $2.45

pritaikyti akims su pilna garantija. Ekzaminavimas akių veltui. Sulaužytą lensą padarome už $1.00. Nauji tempeliai 50c. Adjustinimas akinių veltui

Dr. Karolis Nurkat-Nurkaitis randasi didžiulėje Joseph F. Budriko krautuvėj kožną dieną ir nedėlioj iki 4 val. popiet.

Joseph F. Budrik Furniture House
3409-11 SO. HALSTED ST.
Tel. Yards 2151

SUTAUPYK 50¢ ant $1.00 pirkdamas muzikalį Instrumentą: Klarnetą, Trumpetą, Tromboną, Saksofoną, Smuiką, Gitarą arba Banjo. Taipgi Drums Uždangalų. Taupykite pirkdami pas—

GOLDSTEIN
914 MAXWELL ST.
Tel. CANAL 6114.

Skelbimai Naujienose duoda naudą dėlto, kad pačios Naujienos yra naudingos.

Padėti Pinigai kas Mėnesį Prieš 11 d., neš Nuošimtį Nuo 1 Dienos

Turtas virš - - - - $4,000,000.00
Atsargos fondas virš - - $300,000.00

Dabar Mokame 3½% Už Padėtus Pinigus. Duodam Paskolas Ant Namų 1 iki 20 mt.

STANDARD FEDERAL SAVINGS and LOAN ASSOCIATION of Chicago
JUSTIN MACKIEWICH, Pres.
Val. 9 iki 5. Ser. 9 iki 12
Sub. 9 iki 8 vak.

CHARTERED BY U. S. GOVERNMENT
SAVINGS FEDERALLY INSURED
4192 ARCHER AVENUE

Sophie Barcus

RYTINĖ RADIO VALANDA

— iš stoties —

W.G.E.S.

Kasdien nuo 8:30 v. ryto iki 9:15 vakaro.

Išgirsit vėliausias žinias, muziką ir kitus įdomius pranešimus.

PIRKIT NAUJĄ BUICK

MILDA AUTO SALES

Pirmas ir vienintėlis Chicagoj lietuvis Buick pardavėjas užkviečia jumis del apžiurėjimo ir demonstravimo naujų 1940 metų modelių automobilių.

806 WEST 31st STREET

DOMINIKAS KURAITIS, Sav.
Telephone Victory 1696
ATSTOVAI
KASTAS SABONIS, CHARLES STEPHENS, RODIN & SHORTY

SAPNAVAI?

NENUSIMINK! NUSIPIRK

SAPNININKĄ

—SAVO SAPNĄ SUŽINOSI

Sapnininką su Mitologija, Papročiais, Prietarais ir Patarmėmis galite gauti už $1.00

NAUJIENOSE
1739 So. Halsted St.
CHICAGO, ILL.

SENIAUSIAS AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

VIENYBĖ

Svarbus pasaulio įvykiai dabar kasdien įvyksta. Dienraštyje suteikiama žinios iš viso pasaulio

IR LIETUVOS.

VIENYBĖ plačiai aprašo apie Amerikos lietuvių veiklą, kelia aikštėn ir gina lietuvių reikalus, platina mokslą ir kulturą, kovoja su lietuvių nutautimu.

Sykį savaitėje leidžia jaunimui anglų kalba puslapį ir Amerikos lietuvių moterų reikalams "Moterų Pasaulį"

Kaina metams $5.00. Lietuvoje ir Brooklyne $7.

Laivakorčių agentura ir patarnavimų biuras. Pinigų persiuntimas į Lietuvą ir kitur.

LITHUANIAN PRESS CORP.
193 Grand Street Brooklyn, N. Y.

MADOS

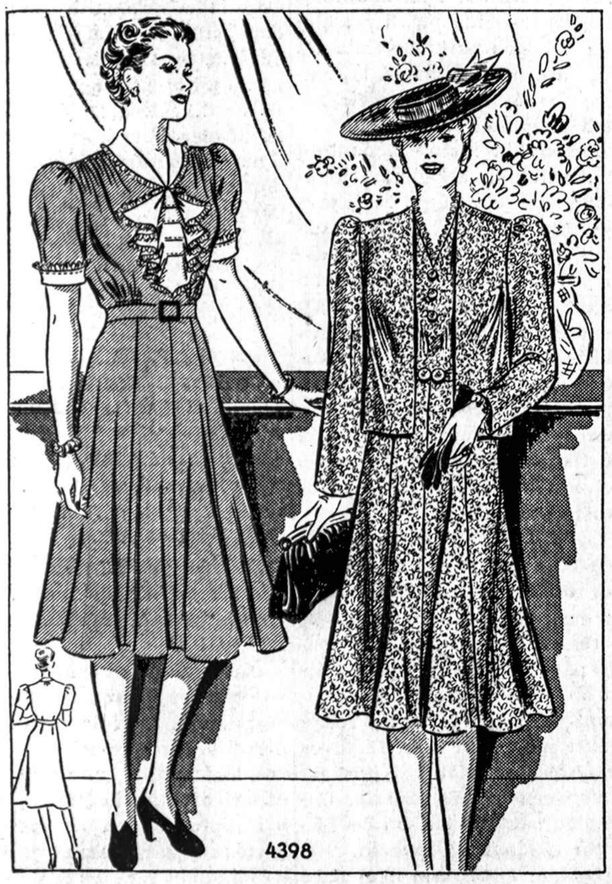

4398—Pavasarinė suknelė sukirptos mieros 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46 ir 48 colių per krutinę.

Norint gauti vieną ar daugiau virš nurodytų pavyzdžių prašome iškirpti paduotą blankutę arba priduoti pavyzdžio numerį pažymėti mierą ir aiškiai parašyti savo vardą pavardę ir adresą. Kiekvieno pavyzdžio kaina 15 centų. Galite pasiųsti pinigus arba pašto ženkleliais kartu su užsakymu. Laiškus reikia adresuoti: Naujienos Pattern Dept., 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

NAUJIENOS Pattern Dept.
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Čia įdedu 15 centų ir prašau atsiųsti man pavyzdį No.....

Mieros ..... per krutinę

.....
(Vardas ir pavardė)

.....
(Adresas)

.....
(Miestas ir valstija)

NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co. Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone CANal 8500

Subscription Rates:
$5.00 per year in Canada
$5.00 per year outside of Chicago
$8.00 per year in Chicago
3c per copy.

Entered as Second Class Matter March 7th 1914 at the Post Office of Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. Telefonas Canal 8500.

Užsakymo kaina:

Chicagoje—paštu	
Metams	$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75
Chicagoj per išsiuntinėtojus:	
Viena kopija	3c
Savaitei	18c
Mėnesiui	75c
Jungtinėse Valstijose, ne Chicagoj, paštu: (Atpiginta):	
Metams	$5.00
Pusei metų	2.75
Trims mėnesiams	1.50
Dviem mėnesiams	1.00
Vienam mėnesiui	.75
Lietuvoje ir kitur užsieniuose:	
Metams	$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Trys taikos kampanijos

Europoje dabar yra du "specialųs" prezidento Roosevelto pasiuntiniai, kurie tyrinėja taikos prospektus. Vienas jų Sumner Welles, keliauja iš sostinės į sostinę; antras, Myron Charles Taylor, sustojo Vatikane ir ketina tenai pabuti ilgesnį laiką.

Bet Jungtinių Valstijų valdžia veda tuo pačiu laiku dar ir trečią "taikos kampaniją" per savo reguliarius diplomatinius atstovus svetimose šalyse.

Apie šitą valdžios veikimą suteikė šiek-tiek informacijų spaudai valstybės sekretorius, Cordell Hull. Jisai sako, kad jo departamentui daugiausia rupi apsaugoti pasaulį nuo "autokratijos, regimentacijos ir ekonominio totalitarizmo jėgų" įsigalėjimo. Šituo tikslu Amerikos pasiuntiniai gavę instrukcijas kalbėtis su kitų šalių valdžiomis.

Iš to galima numanyti, kad sekretorius Hull rupinasi daugiausia ekonomine taikos klausimo puse, tuo tarpu kai "asmeniniai" prezidento Roosevelto pasiuntiniai tyrinėja dirvą iš politinio taškaregio.

Europa žiuri į jų pastangas skeptiškai.

Ekonominiai klausimai

Valstybės sekretorius Hull, kaip atrodo, gali pasitarnauti taikai daugiau, negu Roosevelto specialųs pasiuntiniai. Jisai, matyt, neturi iliuzijų, kad taika gali įvykti tuojaus, todėl jisai žiuri į ateitį.

Po karo bus labai kebli problema sutvarkyti ekonominius santykius tarpe tautų. Pasauliui, iš tiesų, gręsia, anot sekretoriaus Hull'o, "autokratijos, regimentacijos ir totalitarizmo" įsigalėjimas valstybių ukiuose, nes tos reakcinės jėgos stiprėja vis labiau ir labiau.

"Autokratija" tai tokia tendencija ekonominiame gyvenime, prie kurios kraštas stengiasi visus savo reikalus patenkinti vien tiktai savo resursais, neimportuodamas nieko iš užsienio. Jeigu kraštas neturi kokios nors medžiagos, tai jisai bando arba visai be jos apsieiti — kaip, pav. negerti kavos, nedėvėti šilkinių drabužių; arba tą medžiagą pasigamina dirbtiniu budu (pav. Vokietija gamina iš anglies gasoliną ir alyvą).

Ranka už rankos su "autokratija" eina regimentacija, t. y. valdžia paima pramonę, finansus, žemės ukį ir prekybą savo kontrolėn. Ji nustato, kokias prekes ir kiek jų turi gaminti pramonininkai, ką ir kiek turi auginti ukininkai, ir kokias kainas jie gali imti už savo prekes arba produktus. Kai šita ekonominė valdžios kontrolė pasidaro pilna, tai ekonominėje srityje įsigali "totalitarizmas" — panašiai, kaip politikoje, kuomet diktatorius ir jo klika sukoncentruoja savo rankose visą valdžią.

Ekonominė autokratija buvo įvesta pirmiausia sovietų Rusijoje. Ją dabar stengiasi pasekti nacių Tretysis Reichas. Šias dvi stambiasias diktaturas didesniame ar mažesniame laipsnyje bando pamėgdžioti kitos fašistuojančios šalys. Bet karas daro blogos įtakos ir demokratinėms šalims. Karas privertė Angliją ir Francuziją "mobilizuoti" pramonę, kontroliuoti kainas ir t.t. Net ir neutralios šalys — Skandinavija, Belgija, Holandija — yra priverstos dalinai įvesti tokią "regimentaciją".

Naturalus dalykas, kad Jungtinės Valstijos tuo yra susirupinusios. Jeigu tos "diktatoriškos" tendencijos įsigalės daugelyje šalių, tai skaudžiai nukentės Amerikos užsienių prekyba. O Amerika pagamina daug daugiau, negu ji suvartoja. Be eksporto ji negali tarpti.

Tam pavojui ir nori užkirsti kelią sekretorius Hull. Gaila, kad visuomenė nėra painformuota apie tai, kokius pasiulymus jisai daro per ambasadorius ir pasiuntinius kitų šalių valdžioms. Ji taip pat nieko nežino apie instrukcijas, kurias prezidentas Rooseveltas davė Welles'ui ir Taylor'ui. Demokratinės šalies valdžia turėtų buti atviresnė.

Nieko blogo

"Naujienų" korespondentas Lietuvoje praneša, kad generolo Raštikio išėjimas trijų mėnesių atostogoms nieko blogo Lietuvos politikoje nereiškia.

Gen. Vitkauskas, kuris laikinai eina kariuomenės vyriausiojo vado pareigas, esąs taip pat "vieningo darbo" šalininkas, "tik labiau artimas liberalų tarpe".

APŽVALGA

PATYRIMAS—GERIAUSIAS MOKYTOJAS

Lietuvoje buvo žmonių, kurie tikėjo Maskvos propagandos melais ir manė, kad sovietų Rusijoje žmonės gyvena labai laimingai ir kad jų valdžia tikrai darbininkiška. Bet kai sovietų raudonoji armija ir komisarai atvyko į Vilniaus kraštą ir vietiniai gyventojai turėjo progos tuos "ateivius iš rojaus" per dvejetą savaičių stebėti, tai jų nuomonė visai pasikeitė. Sovietų garnizonai Lietuvos "bazėse" savo varginga išvaizda irgi daro nekokį įspudį.

"Naujienų" specialus korespondentas Lietuvoje, Betkas, savo pranešime pastebi:

"Jei Lietuvoje, kaip ir kitur, buvo sovietizacijos šalininkų, tai dabar jie tirpsta, kaip pavasarį sniegas." (Žiur. "N.", vasario 28 d.)

Patyrimas tai geriausias mokytojas. Jeigu tie karštuoliai, kurie, Amerikoje gyvendami, sapnuoja apie "laimę" Stalino karalystėje, gautų tenai pabuti bent dvejetą mėnesių, tai jie visam amžiui išsigydytų nuo "komunizmo".

REIKALAUJA SROVIŲ LYGYBĖS

Neseniai įvykusiame suvažiavime, New Yorke, Am. Liet. Kat. Federacijos taryba išreiškė pageidavimą, kad Lietuvoje, galų gale, butų sulygintos visų srovių teisės. Laiške, kurį ji adresavo ministeriui pirmininkui, p. A. Merkiui, tarp kitko sakoma:

"Kol kas Amerikos lietuviai vis dar tebelaukia kitų srovių lygybės su tautininkų srove, kuri Lietuvoje vis dar naudojasi privilegijomis. Jei kitos srovės butų lygiai traktuojamos ir tinkamai valdžioje atstovaujamos, tai visai išeivijai atsirastų daugiau noro remti visus valdžios žygius Lietuvoje ir svetur. Karo pavojai irgi ragina musų organizacijų atstovus prašyti p. Ministerį Pirmininką pasukti Lietuvos vairą platesnės ir pilnesnės vienybės keliu."

Deja, tautininkams Lietuvoje įsigalėti padėjo krikščionys demokratai, remdami gruodžio 17 d. 1926 m. perversmą. Po to biauraus "pučo" Lietuva buvo per 12 metų valdoma diktatoriškai. Taip įsisenėjusį piktą dabar, žinoma, nelengva pašalinti.

NESVEIKA FANTAZIJA

Prieš keletą metų J. Baltrušaitis buvo susipykęs su komunistais ir buvo pasidaręs karštas "demokratijos gynėjas". Komunistai tuomet jį visokiais "komplimentais" vaišindavo, ir jisai jiems piktai atsikirsdavo. Bet dabar jisai jau vėl jų "draugas" ir kartu su jais eina "ginti" sovietų Rusiją nuo Suomijos "imperialistų"! Brooklyno komu-nacių organe tasai žmogelis isteriškai šaukia:

"Taigi tegyvuoja daužymas imperialistų Mannerheimo Linijos!"

Kodėl gi jisai taip džiaugiasi, kad Mannerheimo Linija yra "daužoma"? Štai, kodėl:

"Ir štai", rašo Baltrušaitis, "prieš Leningradą — mes tiktai pernai pajutom esančią baisią tvirtovę — šimtus tvirtovių, ką vienu žodžiu vadina **Mannerheimo Linija.** Šale tos linijos — ne gyvenimas Rusijos Kronštadtui, ne gyvenimas Leningradui. Žus Sovietų apsigynimo galė vakaruose tuojaus, kaip tik vakarai (Anglija ir t.t.) pradės karą prieš juos."

Matote, koks baisus dalykas! Tik laimė, kad Baltrušaitis jau pernai "pajuto", koks neapsakomas pavojus gręsia sovietų Rusijai. Ir, matyt, tą baisų pavojų "pajuto", galų gale, ir sovietų valdžia, nes ji šoko Suomiją "vaduoti" ir jos Mannerheimo Liniją "griauti".

"Sovietai vienok nelaukė, kada vakarai pradės tą jų rengiamą karą. Vakarai patys su savim ėmė daužytis — Anglijos lordai su savo Vokietijos naciais (bet Vokietijos naciais dabar jau yra ne Anglijos lordų, o Maskvos sovietų draugai! — **"N." Red.**) ėmė kariauti... Na, tai ve, kokia netvarka. Karas eina tarpe tų broliškų imperialistų tautų, kurios visą laiką tarėsi kartu užpulti Sovietų Sąjungą."

Tai nesveikos vaidentuvės kliedėjimas. Juk visi žino, kad Anglija ir Francuzija seniai buvo susitaikiusios su sovietų valdžia, buvo pakvietusios ją į Tautų Sąjungą ir buvo davusios jai vietą Tautų Sąjungos taryboje. Ar taip elgiasi šalys, kurios rengiasi kariauti? Be to, juk visam pasauliui yra aišku, kad, net kilus karui su Vokietija, anglai ir francuzai **nebuvo pasiruošę karo žygiams.** Kol vokiečiai triuškino Lenkiją, tai francuzai dar tiktai darė armijos mobilizaciją. O anglai dar ir šiandien neturi didelės armijos. Karo lėktuvus francuzai ir anglai yra priversti pirkti Amerikoje, mokėdami už juos be galo aukštas kainas.

O kai dėl "baisiosios" Mannerheimo Linijos, tai Baltrušaitis galėjo apie ją "pajusti" tiktai pernai, bet Rusijos valdžia **žinojo apie ją seniai,** nes ta Linija buvo statoma per keletą metų. Tačiau Rusijos valdžia nematė joje nieko sau pavojingo. Dar 1938 m. ji pasirašė su suomiais naują draugišką sutartį.

Kiekvienas žmogus, kuris turi bent kiek sveiko senso, gali suprasti, kad tvirtovės yra statomos **ne užpuolimui, bet apsigynimui.** O juo labiau tokios tvirtovės, kaip toje Mannerheimo Linijoje. Tai ne kokie nors galingi fortai su milžiniškomis kanuolėmis, kurios neša dešimtis mylių (kaip fortai Maginot Linijoje), bet betoninės budelės kulkosvaidžiams, duobės priešo tankams pagauti ir apkasai saviems kareiviams pasislėpti nuo priešo šovinių.

Juokingą Baltrušaičio pasaką, kad nuo tų suomių įtvirtinimų buvęs "negyvenimas" sovietų Kronštadtui ir Leningradui, sumuša jau tas faktas, kad per tris mėnesius sovietų-rusų karo nebuvo **nė vienas šuvis** paleistas iš Mannerheimo Linijos į tuodu Rusijos miestu. Ir jeigu suomiai iš tenai butų bandę šauti į Kronštadtą arba Leningradą, tai šoviniai nebutų taip toli nulėkę!

Bet Baltrušaitis šiandien yra tokiame "dvasios stovyje", kad jam paprasčiausi faktai nieko nereiškia. Jisai aklai stoja už begėdišką agresoriaus žygį prieš mažą demokratinę tautą!

NAUJIENŲ METINIS KONCERTAS

Kovo 31 d., 1940

SOKOLŲ SALĖJE
2343 SO. KEDZIE AVE.

Uždarbiai Lietuvoje

Darbo pajamų mokesčiai. — Nesavarankaus darbo asmenų atlyginimas. — Kitataučiai naudojasi. — Belgų elektros stotis. — Svetimam kapitalui įsiskverbti į Lietuvą liko pakirstas kelias. — Atbėgėliai sudaro sunkią naštą. — Jautriausiai atsiliepė Skandinavų valstybės. — Lietuva turi daug ir kitokių rupesčių.

(Musų specialaus korespondento Lietuvoje)

Lietuvoje yra įvestas taip vadinamas darbo pajamų mokestis. Pagal to mokesčio įstatymą, kas daugiau uždirba, tai daugiau ir moka. Šitas mokestis tai nėra verslo prekybos, ar pramonės mokestis, — tai yra asmeninio uždarbio mokestis. Jisai paliečia visus tarnautojus ir laisvų profesijų žmones, kaip štai advokatus, gydytojus, inžinierius ir taip toliau.

Mokestis išieškomas iš taip vadinamo savarankaus asmeninio ir nesavarankaus. Savarankus uždarbis, tai gaunamas profesionalų ir savarankiu vadimas tarnautojų gaunami atlyginimai — algos.

Dar neturime pereitų metų statistikos, kokie uždarbiai buvo Lietuvoje profesionalų, tai yra tų asmenų, kurie savarankiai uždarbiavo. Bet štai jau paskelbė nesavarankiu darbu užsimančių asmenų metinė pajamų lentelė.

Tai įdomios žinios. Iš tų žinių mes galime susivaikyti, kokius atlyginimus gauna Lietuvoje tarnautojai. Šioji lentelė neapima valstybės tarnautojų, joje sužymėti tik privačių verslovių tarnautojų uždarbiai. Viso Lietuvoje buvo tokių tarnautojų, kurie mokėjo darbo pajamų mokestį, 14,963. Pagal tą įstatymą darbo pajamų mokestį moka visi, kas darbą turi, ir kurie gauna daugiau kaip šimtą litų į mėnesį.

Aukščiausias atlyginimas algos pavidale buvo 128,161 litų. Tai metinis asmeninis atlyginimas. Iš viso tokį atlyginimą Lietuvoje yra gavęs tik vienas asmuo. Du asmens į metus yra gavę po 80,000 litų. Ir vėl tik vienas asmuo yra bavęs truputuką daugiau kaip šešiasdešimts tukstančių litų į metus.

Mažiau kaip šešiasdešimts tukstančių litų, bet daugiau kaip penkiasdešimts tukstančių litų, yra gavę taip pat du asmens.

Aišku, daugiausia tokių tarnautojų, kurie gavo iki 1,500 litų į metus — jų viso buta 2,738. Iki 1,800 litų uždarbio 2,290 asmenų. Iki 2,100 litų 1,420 asmenų. Iki 2,500 litų — 1,416.

Butų galima čia paskelbti visą tų uždarbių lentelę, bet tai butų labai nuobodu ją ištisai nagrinėti. Trumpai tarus, pradedant 8,000 litų metinio uždarbio ir tiems uždarbiams kylant vis aukštyn jau tik dešimtimis asmenų skaitoma.

O nuo 2,700 litų iki 8,000 metinio uždarbio dar šimtais skaitomi. Tai bendrai suėmus, iš nesavarankaus uždarbio atlyginimai nėra dideli ir kartu tie atlyginimai nėra labai pasiskirstę, kitaip tarus, lyg čia butų didesnis lygybės pradas įsigalėjęs, žinoma, toli gražu jisai nėra idealus, nes vieni dešimtimis tukstančių į metus uždirba, o kiti tik šimtus litų.

Viso iš nesavarankaus darbo pajamų buta 47,707,256 litai. Tai daugiau kaip keturiolikos tukstančių tarnautojų pajamos, kas vidutiniai kiekvienam asmeniui sudaro pajamų į metus per tris tukstančius litų, arba į mėnesį apytikriai du šimtu penkiasdešimts litų. Tai tarnautojo ir darbininko vidutinis mėnesinis atlyginimas. Aišku, jisai nėra didelis.

Įdomu, kad aukščiausius uždarbius gauna kitataučiai, kurie tarnauja tose įstaigose, kurios verčiasi kitų valstybių kapitalu ir čia Lietuvoje turi koncesines įmones, kaip štai Kauno miesto belgų kapitalo eksploatuojama elektros stotis, olandų elektros priemonių prekyba ir panašiai.

Vadinasi, Lietuvos uždarbiais daugiausia šildosi svetimi. Vadinasi, svetimas kapitalas Lietuvoje žiauriai eksploatuoja Lietuvos gyventojus.

Bet juk ne vien taip Lietuvoje yra. Visur svetimas kapitalas žymiai žiauriau vietos gyventojus išnaudoja, tai jau kolonijalės politikos padariniai. Lietuva savų kapitalų daug neturi ir jai tenka kartais užleisti kai kurias sritis svetimiems eksploatuoti.

Žiauriausiai Kauno gyventojai yra eksploatuojami, tai belgų elektros stoties, dėl kurios savo laiku Lietuvoje net streikas buvo kilęs. Bet jau dabar Lietuvoje niekur elektros stotis statyti svetimiems neužleidžia ir stengiasi savo pajėgomis elektros stotis steigti. Šioje srityje daugiausia imasi darbo savivaldybės, o be to, valstybės kapitalu yra organizuota tam tikra akcinė bendrovė, kuri stengiasi visą Lietuvą elektrifikuoti. Reiškia, šioje srityje svetimam kapitalui galutinai įsiskverbti į Lietuvą pakirstas kelias.

Svetimo kapitalo vedamose įmonėse, aišku, tik jų direktoriai svetimšaliai gauna didelius atlyginimus, o eiliniai tarnautojai, kurie išimtinai yra Lietuvos piliečiai, tokių didelių atlyginimų negauna.

Prekybos srityje tas pats, kas ir pramonėje. Tos įmonės, kurios verčiasi svetimu kapitalu, vietos tarnautojams duoda labai mažą atlyginimą, o tų įmonių direktoriai kitataučiai skiria sau dideles algas.

Bendrai suglaudus, Lietuvoje tiek darbininkų, tiek tarnautojų algos yra nedidelės. O be to, iš tų algų dar be darbo pajamų mokesčio, kuris siekia dabar iki net 18%, dar daromi atskaitymai į socialinio apdraudimo įstaigas, ir reikia pirkti privalomai Vilniaus paskolos lakštus. Tai karo metu Lietuvos tarnautojų ir darbininkų medžiaginė padėtis žymiai sumenkėjo.

Paskutiniu metu tarnautojų ir darbininkų atlyginimo klausimas yra paaštrėjęs. Mat, pragyvenimo sąlygos, kad ir nedaug pabrango, bet jos vis dėl to yra pasunkėję. Tiesa, darbo pajamų mokestis nuo sausio mėnesio šešiais procentais bus mažesnis. Tie šeši procentai buvo pridėti tik karui prasidėjus, kai krašte iš viso prasidėjo sunkesni finansiniai reikalai. Čia ne tik karas finansus paveikė, bet žymiausiai tai Klaipėdos krašto praradimas.

Dėl Klaipėdos jau buvo šiek tiek išsilyginta, bet Vilniaus srities dalies atgavimas vėl didesne našta užgulė Lietuvos iždą.

Tais sumetimais laikinai buvo padidinti šešiais procentais darbo pajamų mokesčiai. Vilniaus srities atgavimas, reikia laukti, neigiamai veiks Lietuvos finansus bent metus kitus, iki tame krašte žemės ukis bus tinkamiau sutvarkytas, iki čia bus pramonės renkalai pakelti.

Tokiam tvarkymui bent pora metų butinai reikalinga, nes žemės ukio staiga per vienerius metus nesutvarkysi. Juk jau vien tik javų derliui suimti reikalinga pusė metų, o kad prasimanyti geresnių veislinių gyvulių, tai pravers metai kiti. Gyvulio pardavimui ir darbui per vienus metus neužauginsi. O gerų veislinių gyvulių Vilniaus krašte visai nebuta.

Be to, patsai žemės ukis racionaliai visiškai nebuvo vedamas. Žemės reforma iki ji susitvarkys, taip pat neigiamai kurį laiką veiks visus Lietuvos finansus.

Tiesa, šiuo metu gerai eina maisto produktų eksportas, bet kainos nedidėja, nekyla. O dalis tų maisto produktų dabar turi eiti Vilniaus krašto gyventojams, nes jie iš savo išteklių negali pramisti. Tai sunku laukti, kad greitu laiku ir Lietuvos darbininkų ir tarnautojų medžiaginė padėtis sustiprėtų.

Tai ne juokai, vien tik dėl karo atbėgėliams maitinti dabar Lietuva turi daugiau, kaip milijoną litų į mėnesį išleisti! Tiesa, Lietuva gauna ir iš kitur aukų, štai USA Raudonasis Kryžius jau jų atsiuntė, bet tai vis mažmožiai.

Tuos kraštus, kuriuos karas tiesioginiai nėra palietęs, sunku įtikinti, jiems įrodyti, kad mažutei Lietuvai tikrai sunku keletas dešimčių tukstančių atbėgėlių maitinti?

Juk jei toksai karo atbėgėlių skaičius atsidurtų, sakysime, U.S.A., tai butų tik lašas vandens juroje, o Lietuvai tai sudaro dešimts procentų visų gyventojų, kuriuos tenka maitinti, rėdyti, jais rupintis, o jie juk čia neprodukuoja!

Jei U.S.A. atsirastų dar dešimts procentų jos visų gyventojų tokių atbėgėlių, kuriuos tektų maitinti, tai ir jųs visi skaudžiai šią naštą pajustumėte!

Tai ne juokai!

Iš tolo gal kam atrodo šioji našta nėra jau taip sunki, bet mes ją visi gana skaudžiai ir kantriai turime nešti! Skaudžiausiai, žinoma, visa tai jaučia, kaip paprastai buva, tie, kurie Lietuvoje ir šiaip iki šiol mažai uždirbo.

Jei tenka vieno mėnesio atlyginimą skirti vien tik paskolos lakštams įsigyti ir jei ir šiaip galas su galu vos suvedi, tai jau visai sunku pasidaro. Bet gi tenka viena pasakyti, kad visi kantriai tą sunkią naštą neša ir tikisi, kad bent ateityje busią lengviau, o pagaliau gal supras Lietuvos padėtį ir tie kraštai, kurie tiesioginiai, ar netiesioginiai karo nėra paliesti, bet iš karo tik pasipelno.

Reikia manyti, kad nors ir šiais laikais žmoniškumas nėra dar galutinai dingęs ir atsiras kas Lietuvos padėtį supras ir padės jai tą sunkią svetimą naštą nešti. Iki šiol jautriausiai Lietuvai atsiliepė, — tai Skandinavijos valstybės, kurių Raudonasis Kryžius jau ne vieną kartą yra atsiuntęs aukų karo atbėgėliams šelpti. Skandinavijos valstybės karo pašonėje gyvena, tai jos greičiau supranta ir savo kaimynės padėtį.

Bet štai turtingoji U.S.A. atsisakė bent nedidelę karo atbėgėlių naštą pas save iš Lietuvos pasiimti!

Lietuva dėjo pastangas, kad dalis karo atbėgėlių galėtų išvažiuoti į U.S.A., bet iš tenais gavo neigiamą atsakymą.

Žinoma, yra labai lengva atsakyti ir pasižadėti sušelpti: pažadai, yra sakoma, kaip sapne radiniai!

Čia tyčia suminėjau ir Lietuvos tas naujai užgriuvusias bėdas, kurios, kad ir tiesioginiai nieko bendro neturi su Lietuvos tarnautojų ir darbininkų uždarbiais, bet šiuo metu jos labai stipriai veikia ir tuos uždarbius. Mes visi esame priversti aukotis!

Kas daryti su tais kelių dešimčių tukstančių karo atbėgėlių, kurie čia pas mus gyvena ir nori taip pat valgyti. Juk tai yra gyvi žmonės!

O be šių vargų, Lietuva dar turi daug savų rupesčių, kurie kiekvienam musų labai yra artimi, nes kiekvieno musų tie rupesčiai paliečia asmeninį gyvenimą.

—Betkas

Pirkite tose krautuvėse, kurios garsinasi "NAUJIENOSE"

Lietuvos Padangėje

VILNIAUS KRONIKA

Žemės ukio vargai Vilniaus krašte.

Ir karo padarinių ir ypatingų šalčių šios žiemos metu pasėkoje Vilniaus krašte ukininkai baisiai yra nukentėję.

Vilniaus Kraštui Remti Komiteto kiekviename posėdyje svarstomi budai ir priemonės tam reikalui padėti. Pagalbą ruošia musų ekonominės organizacijos Pienocentras ir Lietukis, ruošiasi dideliam šalpos darbui, pavasario sulaukus, ir Žemės Ukio Rumai.

Vilniaus laikraščiuose paskelbta, kad Žemės Ukio Rumų Vilniaus Apygarda 1940 metams jau paruošė savo darbų planą, kuriame tarp kitko numato Vilniaus srities žemės ukiui pakelti įvairių pašalpų ligi 200 tukstančių litų. Tų pašalpų tikslas yra remti įvairius kulturinius žemės ukio darbus. Į tą pašalpos numatomą sumą neįeina personalo atlyginimas ir neįeina bet kurios technikinės išlaidos, vadinasi — visa suma 200,000 litų bus sunaudota apleistam Vilniaus srities žemės ukiui sušelpti.

Tiesa, tokia suma atrodo gana stambi, tačiau ji yra maža, palyginus ją su ta daugybe skurdo, kurs yra Vilniaus krašte. Jau nekalbant apie karo atneštus vilniečiams vargus, ir pati gamta dar prisidėjo prie tų vargų padidinimo. "Jau kai bėda, tai ji ne viena atrieda" — žmonių sakoma. Dideli šios žiemos šalčiai pridarė baisiai daug žalos ukininkams ne tik Vilniaus srityje, bet ir visoje Lietuvoje.

Laikotarpyje prieš sausio mėn. 20 dieną visoje Lietuvoje šalčiai siekė vietomis net ligi 38 laipsnių. Kol kas dar ukininkų nuostoliai nėra žinomi, tačiau teko iš daugelio vietų girdėti, kad vaismedžiai soduose sutrupėjo nuo šalčių, kitur sušąlo ukininkų galvijai, sušalo runkeliai ir bulvės. Yra net baimės, kad, pavasariui atėjus, ukininkai neturės bulvių ir sėklai. Žinant, kad daugelyje ukių bulvės yra pagrindinis maisto dalykas, nesunku suprasti, koks baisus skurdas pažvelgs varguomenei į veidą.

Šiuo klausimu tai yra kuriuo budu bus galima padėti ukininkijai Lietuvoje, o ypatingai Vilniaus srityje, tenka visai rimtai susirupinti žemės ukio ir visuomenės šalpos organizacijoms Lietuvoje. Užsieniečiai lietuviai taip pat turėtų juo rimčiausiai pagalvoti, kas darytina, kad tas skurdas butų kiek tik galima mažinamas.

Karo atbėgėlių šelpimas Vilniuje.

Karo atbėgėlių Vilniuje šelpimu rupinosi įvairios organizacijos — pirmoje eilėje Lietuvos Raudonasis Kryžius, kuriam tenka rupintis visų atbėgėlių šelpimo reikalu, neskiriant tautybės. Čia pat veikia ir Vilniaus kraštui remti dr-jos vyr. komitetas, pasirinkęs sau tikslą rupintis moksleiviais ir atbėgusiais iš kaimynų užimtų lietuviškų sričių lietuviais. Žydų tautybės atbėgėlius šelpia įvairios žydų organizacijos, kurioms vadovauja pasaulinė žydų šalpos organizacija "Joint."

Liet. Gen. Konsulo New Yorke, p. Budrio maloniu tarpininkavimu, Lenkijos Žydų Federacija Amerikoje kreipėsi į Lietuvą, prašydama sudaryti mišrų žydų ir lietuvių komitetą, kurs registruotų visus norinčius iš Lietuvos išemigruoti žydus atbėgėlius. Tokia įstaiga jau veikia, tai yra Žydų Pabėgėlių Registracijos ir Išeivybės Komitetas, kurį sudaro šie veikėjai: lietuvių visuomenės — kun. Vl. Mironas, Jonas Vileišis (pirm.), Dr. J. Navakas, Dr. R. Šliupas (iždininko pavaduotojas), Pulk. Dr. Ingelevičius; iš žydų visuomenės — vice-pirmininkas Dr. R. Rubinšteinas ("Žydų Balso' redaktorius), iždininkas banko dir. Dr. G. Volfas, Dir. J. Rozovskis, adv. M. Garfunkelis ir rab. S. Sniegas. Komiteto generaliniu sekretorium pakviestas buv. amerikietis K. Vairas-Račkauskas. Komitetas veikia Lietuvos Raudonojo Kryžiaus globoje.

Pabėgėlių šiandien priskaitoma Vilniaus krašte apie 75,000, kartu su tais, kurie neturi teisių gauti Lietuvos pilietybę.

Kelių ir tiltų klausimas.

Amerikiečiai, pratę važinėti asfaltiniais keliais, pamiršę Lietuvos žemdirbio skurdą, kai jam tenka kamuotis neišbrendamu purvo keliu, visai gal ir neįsivaizduoja, kas buvo palikta Vilniaus krašte.

Žinome, kad svarbiausia krašto gerbuvio sąlyga yra geri keliai ir tiltai, su kurių pagalba krašte pagyvėja susisiekimas, prekių apsimainymas ir kt. Kur nėra gerų kelių, ten visas ukiškas gyvenimas yra apmiręs. Šiandien Lietuvoje jau daug nuveikta naujų plentų ir naujų tiltų statybos srityje. Bet kai vienoje Lietuvos dalyje rupestinga krašto vyriausybė rodė daug pastangų keliams ir tiltams statyti, kitoje dalyje, kurią per 19 metų valdė okupantai, kelių ir tiltų statybai nedaug tebuvo kreipiama dėmesio. Pagaliau, Lenkiją užklupęs karas gerokai apgadino ir tai, kas dar buvo Vilniaus krašte.

Kai Lietuvos valdžia perėmė Vilniaus sritį, ji ten rado 467 įvairaus didumo tiltus, neskaitant tų, kuriuos statė ir prižiūrėjo įvairių miestų ir valsčių savivaldybės.

Bendras visų Vilniaus srities tiltų ilgis yra 2,412 mtr. Ilgesnių kaip 10 mtr. yra 48 tiltai, iš jų 22 yra nutiesti per plukdomąsias upes. Beveik visi didesnieji tiltai yra mediniai ir beveik visi jie jau reikalingi remonto. Kitus reiks visai iš naujo statyti; šiaip pastovios konstrukcijos tiltų yra visai nedaug.

Per Merkio upę karo metu buvo sunaikinti du didesni tiltai. Šližiunuose tiltą susprogdino lenkai, o Jašiunuose sugrio vė ant tilto užvažiavęs sunkus tankas. Abu tiltai jau atstatyti Lietuvos valdžios pastangomis. Kitur eina stambesni remonto darbai. Bėda, kad tiems darbams stinga geležies ir kitų žaliavų ir tik dėl to atstatomieji ir remontuojamieji tiltai yra mediniai.

Tuos darbus turi dirbti Lietuvos iždas. Aišku, kad, reikalaujant iš iždo lėšų panašiems darbams, socialinei sričiai tenka laukti paramos iš visuomenės organizacijų, kurių pirmoje eilėje yra Vilniaus Kraštui Remti Komitetas, prisiėmęs į savo globą labai žymią dalį įvairių visuomenės šalpos darbų. V. K. R Komitetas tikisi gausingiausios užsieniečių paramos.

K. V—as

UKMERGĖ. —Ukmergės Aero Klubas ateinantį sezoną žada greta sklandymo pradėti ir motorinį skraidymą. Ukmergės savivaldybė pažadėjo duoti LAK aerodromui žemės. Ukmergiškiai yra savo konstrukcijos sklandytuvais išleidę 10 A klasės pilotų sklandytojų.

Ką žmonės mano

VIEŠAS LAIŠKAS P. ŽADEIKIUI

(Skaitytojų nuomonės)

Didžiai gerbiamasis:

Mačiau "Naujienose" Tamstos Chicagoje per Lietuvos nepriklausomybės šventę parašytą kalbą. Tamsta atsišaukiate, kad lietuviai šelptų Lenkijos karo atbėgėlius į Lietuvą.

Mačiau laikraščiuose, kad Amerikos žydai tveria komitetus, renka aukas ir šelpia žydus karo atbėgėlius iš Lenkijos. Šelpia ir kiti savuosius.

Dabar, kodėl lietuviai turi šelpti lenkus? Ar todėl, kad lenkai per 19 metų turėjo pasivogę musų Vilnių? Ar todėl, kad lenkai uždarinėjo lietuvių draugijas ir suvogė jų turtą? Ar todėl, kad Vilniaus krašte lenkų smaugliai net radijo atiminėjo, kad lietuviai negirdėtų programų iš Lietuvos? Ar todėl, kad per 19 metų mes turėjome drebėti, kad lenkai savo purvinomis kojomis nesutryptų Lietuvą? Ar todėl, kad, galiausiai, tie patys lenkai padavė Lietuvai ultimatumą, daužė mokyklų langus, mušė lietuvius gatvėse ir staugė, kad jų greitasis maršalas vestų juos į Kauną?

Juk tie visi smaugliai dabar subėgę į Lietuvą! Ir Lietuva juos šelpia ir dar jų kunigai per pamokslus skalina, kad Lietuva savo dvėseliena nori papirkti.

Mes viską galime pakęsti, bet šitas baisus prakeikimas lietuvio širdžiai negali buti pakenčiamas!

Lenkijos valdžia bėgdama juk išsivežė už septyniasdešimt milijonų Lenkijos aukso. Lenkų čia, Amerikoje, yra šimtai tukstančių. Tai kodėl jie negali šelpti savuosius? Kodėl? Gal lietuviams aitvaras prižėrė kišenes aukso ir dabar, neturėdami kur dėti, turėtų šelpti lenkus!

Aš dirbu su lenkais. Ir apie tą šelpimą aš jiems užsiminiau. Ir žinote, ką jie man atsakė? Sako — tegu Lenkijos pabėgėliai subankrutina prakeiktą Lietuvą! Sako — jųs pasigrobėt Vilnių, kai mus ištiko nelaimė. Neilgai jųs džiaugsitės. Mes dar jums kailį pilsime!

Sakysite, kad tai kvailų, nemokytų žmonių pasaka. Bet juk lygiai tą patį pasakė Vilniaus vyskupas Jablžykowskis.

Dagi tie patys šelpiamieji spiaudo į akis tiems, kurie jiems valgyti duoda! Tad kam iš musų pusės čia tokis kvailas gerumas?

Skaitant Lietuvos istoriją, tai per visus amžius su tais lenkais tokios kvailos tąsynės. Nė mes pajėgiam su jais susitaikyti, nė liekam jiems griežti priešai. Bet per eiles metų musų pozicijos eina silpnyn ir silpnyn. Ir kaltas čia musų kvailumas.

Dabar mums, kaip aklai vištai grudas, teko Vilnius. Mes jį turime. Tat dantimis ir nagais įsikabinkime, kad jis daugiau neištruktų!

O Tamsta, ponas Žadeiki, tuo šelpimo reikalu kreipkis į lenkus. Jeigu jie atsisakys šelpti savuosius, tai jų artimieji gali sau but nevalgę.

Su pagarba,

Jonas Šliburis.

NAUJIENŲ METINIS KONCERTAS
— ĮVYKS —
Kovo 31 d., 1940
SOKOLŲ SALĖJE
2343 SO. KEDZIE AVE.

METODISTŲ DVASIŠKIS KONTROLIUOJA KONGREGACIJĄ

Moko Narius Bažnyčioje Kaip Sustabdyti Kosulį

Kunigas George W. Lelious iš Columbus, Ohio, žino pavojinga ligos bakterijų plėtimosį per nekaltą kosulį ir todel pareiškė:

"Laukiame kas sekmadienį jusų atsilankymo į bažnyčią, bet neateikite, kada kosėsite atsišaldę, kada Mentho-Mulsion yra tokiu paprastu dalyku kosuliui nugalėti. Ir aš kenčiau nuo didelių slogų, kol nepaměginau Mentho-Mulsion."

Jei sergate slogomis nuo persišaldymo, pirkite butelį Mentho-Mulsion šiandien ir jei pirmosios dvi dozos neįtikins jusų, prašykite vaistininko sugražinti pinigus.

Mentho-Mulsion rekomenduojamas, parduodamas ir užtikrinamas pas **Rakstis Drug Co., 1900 So. Halsted Street.**

STATOME NAUJUS NAMUS

MURINIUS ARBA MEDINIUS. TAIPGI TAISOME SENUS. PARUPINAME PASKOLAS LENGVOMS IŠLYGOMS
• Mokėdami kaip rendą—išmokėsit už savo namą.
• Pirm negu duosit darbą, kreipkitės pas mus, gausit geras sąlygas. APSKAIČIAVIMAS DYKAI.
B. SHUKIS & CO.
4131 SO. FRANCISCO, AVE.
Telefonas LAFAYETTE 5824

Advance Krautuve
ATIDARO SEZONĄ SU
DIDŽIAUSIA VERTYBE
6 Kubiškų Pėdų Didelis 1940 Metų
GENERAL MOTORS
FRIGIDAIRE
$114.75
Didelė Nuolaida Už Seną Refrigeratorių
— Lengvus Išmokėjimai —

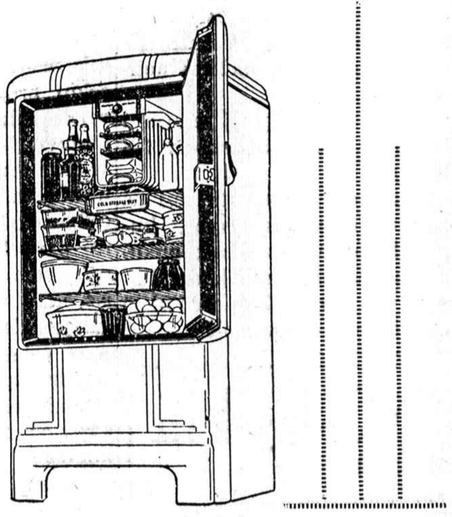

ADVANCE KRAUTUVĖ džiaugiasi pasiulydama tamstom šią didžiausią vertybę refrigeratorių istorijoj. Tik pamanykite 6 kubiškų pėdų tikras Frigidaire už $114.75

UŽSISAKYKITE TUOJAUS, NES ŠI KAINA TIK TRUMPAM LAIKUI

ADVANCE KRAUTUVĖ pilnai autorizuota pardavėja General Motors produktų ir turi pilną pasirinkimą šių sviete pagarsėjusių Frigidaires visokių dydžių, modelių ir kainų

ADVANCE FURNITURE CO. INC.
2536-40 W. 63rd Street Tel. Hemlock 8400
VEDĖJAI IR PARDAVĖJAI
J. Kaledinskas, A. Lapenas, J. Miškus
Visiem Maloniai Patarnaus

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

Remkite Lietuvišką Žyduką
Nathan Kanter
MUTUAL LIQUOR CO. — Wholesale
4707 S. Halsted St.
Tel. Boulevard 0014

TYPEWRITER Rentals
3 MONTHS $5
Rental Applied on Purchase
WAGNER
Typewriter Sales and Service
3712 So. Western Ave.
Phone LAFAYETTE 3534

PETER SUDENT
Atidarė naują vietą ir PIKNIKAMS DARŽĄ
Gražus tavernas, patogus privažiavimas.
6600 W. 111th St., Worth, Ill.

Victor Bagdonas
LOCAL & LONG DISTANCE MOVING
Perkraustom forničius, pianus ir visokius rakandus bei štorus. Vežam į farmas ir kitus miestus. Žema kaina. Musų Darbas garantuotas. Taipgi pristatom anglis į visas miesto dalis.
3406 So. Halsted St.
Šaukit Tel. YARDS 3408

• FOTOGRAFAS
CONRAD
FOTOGRAFAS

Studija įrengta pirmos rųšies su moderniškomis užlaidomis ir Hollywood šviesomis. Darbas garantuotas.
420 W. 63rd St.
Tel. ENG. 5883-5840

INSURANCE
(APDRAUDA)
• PILNĄ APDRAUDĄ AUTOMOBILIAMS.
• APDRAUDĄ NAMŲ NUO UGNIES.
• APDRAUDĄ RAKANDŲ.
• APDRAUDĄ NUO VAGIŲ.
• APDRAUDĄ LANGŲ.
• TAVERNŲ ir namų savininkų, kurioje randasi tavernai nuo Public Liabilities.
NAUJIENŲ
Raštinėje per A. RYPKEVIČIŲ
1739 S. Halsted St.
•
Raštinė atdara kas vakaras iki 8 val. Sekmadieniais — nuo 9 ryto iki 1 val. popiet.

NAUJA MADŲ KNYGA

KAINA 15 CENTŲ
Tik ką gavome naują madų knygą, kurią galite gauti pas mus. Siųskite savo orderius:
NAUJIENOS
1739 S. Halsted St.,
Chicago, Ill.
Vardas
Adresas
Miestas
Valstija

Ramink Raumenų Sustyrima ir Skaudėjimus
Johnson's RED CROSS PLASTER
Pastebėkit Raudoną Kryžių ant Plasterio kada pirksit
Padarytas Johnson & Johnson didžiausių pasauly chirurginių dalykų išdirbėjų
PARDUODAMAS VAISTINĖSE

RUGS
1500 NAUJŲ KAURŲ
500 NEATSIIMTŲ KAINOS Sumažintos 50% Numuštos iki ½
DIDELIŲ KAURŲ BARGENAI

Neatsiimta 6x9, 8x10, 9x12, 9x15,11x19 Vertė nuo $6 iki $60. Dabar $3 iki $29
Nauji 6x9, 8x10, 9x12, 12x18, 10½x15 Vertė $20 iki $85. Dabar $10 iki $42 ir aukšč.
15 9x12 tikrų orientalių, 50 kitokių Mieros 2x4 iki 11x18, 40% nuolaidos
1000 jardų karpetų po 50c jard ir aukšč.
CHECKER CLEANERS
SANDĖLIAI
6208-16 S. RACINE—Dienomis, 3 vakarus

ECONOMY ANGLIŲ SANTAUPA
Kiekvienas Tonas Turi Patenkinti. 1, 2 ar 3 Tonai
Black Magic Nut ar Egg Stambumas 70% po $6.15
Illinois Mine Run po $6.00
Sijotos po $7.55
Red Devil Perfect pečiams ir furnasams 4 tonų važma $4.58
Steam Screenings iš Ill. 1, 2 ar 3 Ton $5.00
iš Kentucky 1, 2 ar 3 Ton $8.15
Tikros Pocahontas 65% Stamb., 4 Ton. visi dydž. $7.85
Stoker Anglys vežimais po $5.15
ECONOMY STOKER SALES
620 West 65th St.
Tel. WENTWORTH 5700
Visų Gamybų Stokerių Distributoriai.

"NAUJIENŲ"
Radio Programai
DAINOS, VĖLIAUSIOS ŽINIOS IR ĮDOMŲS PASIKALBĖJIMAI.
kiekvieną sekmadienį
nuo 11:00 iki 11:30 val. ryto, iš stoties W.G.E.S., 1360 kilocycles.

KLAUSYKIME
ŠALTIMIERO RYTMETINIŲ
LIETUVIŠKŲ RADIO PROGRAMŲ 10:00 VAL. RYTO 1480 KC. iš STOTIES
W.H.I.P.

MOTERŲ SKYRIUS
WOMEN'S SECTION

PUBLISHED EVERY THURSDAY — EINA KĄS KETVIRTADIENĮ

ĮSTEIGTAS • MARIJOS • JURGELIONIENĖS

Vasario šešioliktos išvakarėse

(Tęsinys)

Sunkiai pergyveno šeima, o ypačiai motina netekimą brangaus ir pačioje jaunystėje asmens; tėvas, kuris jau sirgo keli mėnesiai, nebesikėlė... Amžinai užmerkė akis jau didvyrių iškovotoje laisvoje Lietuvoje. Sunaus ir vyro netekimas brangių motinai, ilgų metų paguodos ir vilties galutinai prislėgė ją. Ji ašaroti nebegalėjo iš skausmo, tik dejavo parpuolusi ir apkabinusi kapą brangių asmenų. Dejavimo gilus ir graudus aidas ilgai, ilgai skambėjo tylių kapų gludumoje...

Kasmet, kada visa tauta rengiasi linksmai ir įspudingai paminėti nepriklausomybės šventę, kada visuomenė atiduoda pagarbą žuvusiems kovose už Nepriklausomybę, tai vargšė motina, dabar jau žila senutė, alpstančia siela, papuošia kapą brangių asmenų, rupestingai nupintų žalių rutų vainiku. Šią pareigą ji tęsia kasmet.

Likusius sunų Vytautą ir dukterį Danutę motina stengėsi globoti kaip išmanydama, kad galėtų turėti paguodą. Danutė išaugusi į grakščią ir dailią merginą, greit išėjo už vyro su kuriuo išvyko į pasaulį, nesuteikdama motinai žinių, ar ji gyvena laimėje ar nelaimėje. Ji pamiršo motiną... Vytautas, motinos padedamas, gerai mokėsi ir įgijo mokytojo laipsnį. Jis mokytojavo didmiestyje ir motiną lankė labai retai.

Dabar senutė gyvena viena, bakužėje negirdėti mylimų vaikų linksmos kalbos, nei vyro paguodos, — visi kampeliai tušti.

Šiandieną, kada visa tauta mini 22 kartą nepriklausomybės šventę ir džiaugiasi atgautu Vilnium, kurio liudėjo 19 metų, tai ir senutė savo brangiųjų asmenų prisiminimui pina ypatingai gražų žaliuojančių rutų vainiką, rupestingai išlaikytų smėlyje. Gal paskutinį kartą,— ištarė senutė... Jos sveikata menkėjo, o širdies žaisda negijo...

Kažkas už lango lyg susibeldė. Gal Algis šaukiasi, gal vyras pasiilgęs kape laukia jos maldos. Mažu jie nori jai papasakoti paslaptingąjį kapų gyvenimą, kurio ji nežino ir ilgisi?..

Skubiai pribėga prie durų. Klausia, kas ten? Jai atsako vyriškis, netolimas kaimynas, jog atvežęs nuo sunaus Vytauto laišką.

Tyliai ir baimingai sugrubusiomis rankomis siekia vienintelio sunaus laišką, atidžiai jį atidaro ir randa sunaus nuotrauką kario uniformoje. Krupteli, skaudžiai sudejuoja, dar kartą gerai pasižiuri ir visai gerai pažįsta sunaus mielą veidą. Taip, juk jis jai toks artimas, brangus... Tai vienintelis ir paskutinis...

Laiške pasisako, kad tėvynė jį šaukia ir jis garbingai ir drąsiai su kitais kariais žygiuos į Vilnių, savo brolio kavų dalyvio krauju suvilgytu keliu, kad nunešti vilniečiams lietuviams brolišką meilę ir globą...

"Sunau brangusis, sušnabždėjo senutė. Lai tavo žygį laimė lydi, matyti, jau mano toks likimas, kad išauginau du sunus, tinkančius į tėvynės gynėjų eiles. Ir šioje skausmo valandoje senutė stengiasi buti atspari. Ji suprato, kad ir laisvai tėvynei šiandieną pavojų yra nemažiau kaip pirma. Kad rusti padangė gali apniaukti ir giedrą tėvynės dangų. Ji supranta, kad iškovotoms laisvėms apsaugoti reikia dirbti ir aukotis.

Senutė per visą savo gyvenimą daug vargo mačiusi, daug kančių pergyvenusi, likusi vienа likimo valioj, niekam nesiskundžia.

Jeigu ji galėtų, ji eitų ant žmonijos laimės aukuro ir ten mirtų...

Ilgai dar senutė meldėsi už paskutinio sunaus gyvybę, kurį aukojo tėvynės laisvės aukurui nenusimindama, kad gilios senatvės dienose liko vienintėlė pasaulyje!.. —Varguolė.

Antros sukaktuvės

Šiandien, vasario 29 d., 1940 m. sukanka antros sukaktuvės, kaip Anastasia Mališauskienė paliko pasaulio vargus ir rupesčius. Jinai mirė vasario 29 d. 1932 pražengiamais ("leap") metais.

Anastasia Mališauskienė, po tėvais Einoraitė, buvo motina didelės šeimynos. Jos vyras mirė 1913 metais, palikdamas moterį su mažais vaikučiais. Prasidėjo karas, visi sunųs buvo pašaukti tarnauti armijoje, bet ji buvo laiminga motina — visi sunųs grįžo iš karo lauko ir galėjo padėti motinai. Bet viena duktė išvažiavo į Ameriką prieš karą — tai buvo vyresnioji, o kiti pasiliko prie motinos. Jie atstatė savo tėviškę, papuošė ją ir suteikė daug džiaugsmo savo mamytei, kuri buvo taip turtinga savo vaikučiams.

Jau praėjo 8 metai kaip mirė Anastasia Mališauskienė, bet tik dabar sueina antros sukaktuvės.

Anastasia Mališauskienė paliko dideliame nuliudime dukteris Amiliją Millerienę ir Josephine Koskienę, kurios gyvena Evanston, Illinois, ir Stephanią Dausienę, Chicagoj. Vienas sunus, Jonas, apsigyveno Vancouver, B. C., o kiti 3 broliai ir 1 sesuo pasiliko Lietuvoj. Paliko 9 anukus, marčias ir žentus.

Visi liudi — buvo Mamytė!

Josephine M.

"Apšvietos" Vakaras M. Jurgelionienės Paminklo Naudai Buvo Sėkmingas

Atsižvelgiant į tai, kiek šiomis dienomis yra duodama visokių programų, praeitos savaitės vakaras, kurį Chicagos Lietuvių Moterų Draugija "Apšvieta" rengė Marijos Jurgelionienės Paminklo Fondo naudai, reikia skaityti prie visiškai gerai pasisekusių. Kiek teko girdėti, buvo nemažai tokių, kurie, nors turėjo bilietus, bet negalėjo dalyvauti parengime. Pats vakaras buvo labai gražiai ir rupestingai surengtas, ir aiškiai jautėsi, su kokiu nuoširdumu ir atsidavimu rengimo komisija dirbo, kad atsiekus geriausių rezultatų tam tikslui, kuriam buvo rengiamas. Tokį komiteto pasidarbavimą susirinkusieji svečiai ir viešnios įvertino, ir už tai jos visos susilaukė nuoširdžių padėkos žodžių. Ypatingai įvertinome Marionos Zolpienės darbą šiame vakare, nes ji, nors budama pati negeroj sveikatoj, nebėgo nuo atsakomingų pareigų, kaipo komisijos narė, bet su šypsena veide pildė jas iki paskutinės raidės. Kitos komisijos narės, kurios buvo ponios **Schultz, Misčiukaitienė, Varnevkienė, Punškienė, Keturakienė, Enziulienė ir Katauskienė,** irgi gražiai darbavosi, kad padarius šį vakarą sėkmingą.

Tai buvo gražus gestas iš "Apšvietos" pusės ir iš tų, kurie jį pildė, kartu ir publikos, kuri lankėsi parengime.

Buvauiraš.

LIETUVAITĖ LAIMĖJO PRIZĄ

Valgių gaminimo konteste gavo dovaną už lietuvišką kugelį.

Chicagos Better Homemaking Institute Inc. (111 West Jackson) surengė "Favorite Recipe" kontestą. Vadinasi, geriausio ir gardžiausio valgio kontestą. Dalyvavo gal tukstančiai kontestančių. Jis pasiuntė nurodymus (receptus), kaip vienokią ar kitokią "patrovą" pagaminti. Kontestančių skaičiuje buvo ir Mrs. Albin Putris, kuri pasiuntė receptą lietuviškam kugeliui pagaminti. Ir štai kontesto teisėjai pripažino, jog kugelis yra geriausias valgis! Tokiu budu kugelio recepto autorei liko pripažinta dovana.

P-ia Putris apie save paduoda tokių žinių: ji yra 24 metų amžiaus. Pernai ištekėjo už p. Albino Putrio. Prieš ištekėjimą ji buvo žinoma kaipo Irene Statkus. Per keturis metus priklausė Pirmyn chorui. Drauge su tuo choru vyko ir į Lietuvą.

Dovanos laimėjimas, sako ji, labai ją nustebino. Apie tai jai buvo pranešta "special delivery" laišku. Jie ne tik gavo pirmą dovaną, bet taip pat vasario 23 d. buvo pakviesta dalyvauti W.A.A.F. radijo programoje (mokyti "Betty", kaip yra gaminamas lietuviškas kugelis). Po to nemažas skaičius moterų kreipėsi į ją telefonu, kad pamokytų, kaip kugelį pasigaminti.

Drauge su vyru p-ia Putris gyvena pas savo tėvus, 6611 S. Rockwell St.

Jei norite paragauti kugelio, kuris yra laimėjęs pirmą prizą, tai pasigaminkite pagal p-ios Putris nurodymą — receptą, kurį rasite šiame puslapyje po antrašte "Maistas".

Kino-TeatraS
(MOVIES)

Universitetą lankant teko trumpą novelę parašyti. Ji Luvo man profesoriaus grąžinta su taip pat trumpa pastabėle: "Medžiaga gal ir turėtų galimybių, bet tavo policija be galo žiopla!"

Dabar užėjus State-Lake teatran randu kaip tik tokią pat policiją, ir žmonės ją triukšmingai įvertina. Gal but man reikėjo geriau veikalus rašyti!

Rimtai kalbant, "The Amazing Mr. Williams" yra vienas tų veikalų, kuris veikia kaipo švelnųs vaistai nuo nuovargio. Nėra reikalo įtemptai pasaką sekti; nereikia nė prilyginti atsitikimų prie tikrų gyvenimo įvykių. Tik žiurėk ir juokis.

Joan Blondell yra mėro sekretorė; Melvyn Douglas yra stebėtinas detektyvas, kuris turi pasirinkti, ar žavėtiną žmoną (Blondell), ar detektyvo profesiją. Prie jų nenusistatymo prisideda burys viršminėtų policistų, ir užtikrinu, kad neišsėdėsite gerai neprisijuokę. Ypatingai patiks detektyvo Douglas maskaradas, kad moterų užpuoliką pagavus. Jis pasiverčia muskuluota "gražuole", nors ir yra jam kiek vargo kojines prisisekti, korsetą užsisegus viršuj sijono.

Vodevilyj pasirodo keturi Mills broliai, kurie priduoda naują kiltumą negrų dainoms, ir Louis Alberni, italas komikas iš Hollywoodo.

Ateinančią savaitę State-Lake rodys "Night after Night" su Pat O'Brien ir Roland Young, kurie tampa "patėviai" jaunos, gražios mergelės, kuri pagelbsti jiems vėl surasti savo vertę ir tikrą laimę.

Chicago teatras rytoj pradės rodyti "Grapes of Wrath", tą daug kritikuotą pasaką, kurią žmonės, kad ir pasibiaurėdami skaitė pereitą metą, nes visi jų draugai ją skaitė. Ypatingai atsižymi Jane Darwell kaipo Ma Joad. Tik nesiveskite vaikučių; socialių pamokinimų jie nesupras; lengvesnio pasilinksminimo šiame veikale jiems nerasit.

Geriau leiskit jiems užeiti į vietinį teatrą pamatyti "Gulliver's Travels", technospalvį kartuną — arba "Swanee River", tą upę, su kuria yra surištas gyvenimas Stephen Fosterio, įžymaus Amerikos kompozitoriaus. Jie išgirs žavingų melodijų; patiks jiems veiksmas ir juokingi keblumai, į kuriuos charakteriai įsipainioja.

—Suzanna Viliutė

LIETUVIAI PAS SVETIMTAUČIUS

Chicago College Club vakarėlis

(Tęsinys)

Šioje paskaitoje p-ia Gugienė buvo įpinus liaudies dainas, kurias ji išvertė į anglų kalbą, kad klausytojai galėtų jas suprasti. Tokias dainas pildė musų artistė-dainininkė Barbara Darlys, kuri maloniai apsiėmė dalyvauti šioje programoje. Ji dainavo Kačanausko "Lakštingalėlę" ir Šimkaus "Aš augau pas tėvelį", abi liaudies dainos minėtų kompozitorių sutaisytos. Kadangi klausytojai buvo nuoširdųs, inteligentiški žmonės ir maloniai priėmė visus šios programos dalyvius, tai Barbara Darlys jausdama tą simpatingą atsinešimą, dainavo kaip paukštis, atiduodama mums savo širdį. Rezultatas buvo tas, kad mes turėjome progos išgirsti ją savo geriausiame pasirodyme. Ji buvo tikrai geram balse tą vakarą, ir nors liaudies dainose sunku dainininkei parodyti didelius balso resursus, vis tiek musų Barbara taip širdingai ir artistiškai išsireiškė, kad buvo lengva suprasti jos artistiškumą ir tobulumą. Užbaigimui programos, p. Darlys padainavo Sarpaliaus "Dukružėlę" ir Kačanausko "Mano Gimtinė". Šiose dainose dainininkė turėjo daugiau progos parodyti savo balso skalę ir daugiau techniško tobulumo. Jos ekspresija buvo taip gyva, kad publika tikrai jautė tuos Maironio žodžius "Ten, kur Nemunas banguoja, tarp kalnų, laukų... ten apleistos pilys griuva, tarp kalnų aukštai... ten užaugau, iškentėjau aš kančias visas, ir pamėgau, pamylėjau vargdienių dumas..."

Vakaro akompanistas buvo musų gerai žinomas Birutės choro vedėjas, Jonas Byanskas. Klausytojai nuoširdžiais aplodismentais priėmė jos dalį šios programos. Baigdama savo paskaitą, p. Gugienė pakvietė Joną Byanską paskambinti keletą lietuviškų šokių. Maloniai priėmęs tą pakvietimą, p. Byanskas paskambino "Suktinį, Klumpakojį ir Koketką". Šie šokiai taip sužavėjo klausytojus, kad jie visi pradėjo sėdynėse judėti, — taip gyva ir graži jų muzika, ypatingai kaip p. Byanskas moka juos skambinti.

Toks jausmingas atsiliepimas iš amerikiečių mus lietuvius labai nudžiugino. Ne viena iš jų prašė, kad pranešti, kur ir kada jie galėtų matyti ir net išmokti šiuos musų šokius. Iš tikrųjų, tai buvo p-ios Gugienės didelis sumanumas baigti savo paskaitą su šiais šokiais, kuriuos taip gražiai ir artistiškai interpretavo p. Byanskas.

Programą užbaigė ponia Juzė Daužvardienė, kuri maloniai apsiėmė išdėstyti legendą apie Juratę ir Kastytį, apie gintarą. P-ios Daužvardienės kalbėjimo stilius yra itin ramus ir visiškai atatinkamas pasakojimui musų lietuviškų pasakų. Jos kontribucija šiai programai buvo širdingai priimta ir labai atkreipė amerikiečių domę.

Kalbant iš visų atžvilgių ši programa buvo viena iš įdomiausių. Jo vertybė neįkainuojama ir jo svarbumas yra toks, kad butinai reikėtų pakartoti daug sykių ne vien svetimtaučių tarpe, bet ir tarp pačių lietuvių. Kiekvienas šios programos dalyvis buvo ekspertas savo šakoje. Jis pažymėjo tikrai aukštą artistišką skonį ir supratimą. Asmuo, kuris pašventė didžiausią savo gyvenimo dalį studijuojant muziką ir skleidžiant jos žinias tarp visuomenės, įkvepiant meilę muzikai ir raginant jaunimą lavinis tėje srityje, pagamino nuodugnią ir įdomią šio vakaro paskaitą bei sudarė iš visų programos dalių vieną pilnai žbaigtą visumą. Tas asmuo yra musų Nora Gugienė. Iš tikrųjų mes lietuviai ją pilnai ir tinkamai neįvertiname.

L. Narmontaitė širdingai dėkoja nuo savęs ir vardan Chicago College Club ponams Daužvardžiams, Barbarai Darlys, Norai Gugienei ir Jonui Byanskui už jų dalyvavimą šioje programoje. Daugumas klausytojų asmeniniai dėkojo visiems dalyviams. Buvo iš jų girdėti tokie išsireiškimai: "Niekados nesame girdėję tokių įdomia programa. Mes jau ilgą laiką negirdėjome tokių pamokinančių ir įdomių žinių." "Niekados nemanėm, kad lietuviai turi tokią įdomią istoriją ir taip gražiai išsivystę." Turėtume daugiau tokių žmonių pritraukti į šią šalį, nes jie yra kreditu Amerikos gyvenimui." "Mums didelė garbė ir malonumas susipažinti su šitokiais lietuviais." Buvo girdėta ir aiškiai pasakyta daug tokių ir panašių išsireiškimų.

Važiuodami namo užtrukome porą valandėlių ponų Daužvardžių namuose, kur, kaip visuomet, buvome maloniai priimti. Čia pasidalinome vakaro įspudžiais ir mintimis, kokias panašųs parengimai sukelia. Atsisveikindama Barbara Darlys pareiškė: "Vis tiek mes visi šiandien atlikome savo dalį darbo Lietuvos naudai."

Baniutės Duktė.

Chicagietės Lietuvaitės Naujose Pareigose

Prie visų kitų jos veiklos atsakomybių, Vanda Byanskienė priskaito dar vieną jai tikrai malonią. Ji yra naujai leidžiamo laikraščio "Leader" Moterų Skyriaus vedėja. Vanda buvo viena pirmųjų šio skyriaus bendradarbių ir jos kontribucijos buvo įdomios ir visų įvertinamos.

Neseniai iš Anglijos sugrįžusi chicagietė Salomėja Čerienė neilgai iškentėjo neprisidėjus prie to judėjimo, kuriame ji nuo pat jaunystės dienų buvo taip aktinga — tai yra muzikos veiklos. Salomėja mokina Marquette Parko jaunuolių chorą. Jos jaunieji dainininkai jau spėjo gražiai pasirodyti Lietuvos nepriklausomybės apvaikščiojime.

Su praeitos savaitės laida šio Skyriaus, grįžo viena musų jaunųjų bendradarbių, Suzanna Viliutė, kaipo nuolatinė vedėja musų Kino-Teatras kolumnos. Suzanna turi savo ypatingą stilių rašyme, už kurį ji susilaukė nemažai komplimentų.

Visoms šioms trims gabioms ir pavyzdingoms chicagietėms lietuvaitėms geriausio pasisekimo jų pareigose. N. G.

Vaikas ir Mokykla

Rašo L. NARMONTAITĖ

Mokykla kalėjime.

Kad pagelbėti protiškai ir konstruktyviškai tiems nelaimingiems visuomenės nariams, kurie dėl įvairių priežasčių yra kalėjime, Chicagos mokyklų Taryba suteikė jiems mokyklą po vardu Cook Pavietos Kalėjimo Mokykla.

Keturi vyrai mokytojai turi po savo priežiura suaugusiems klases, kurios tęsiasi per visą metą. Mokslas kaliniams yra suteikiamas pagal jų paklausą, taip kad kursai susidaro iš akademiškų ir amatų skyrių.

Šitiems mokiniams yra naudojama visa ta pati medžiaga, kuri yra vartojama visose viešose mokyklose, kaipo krutamieji paveikslai, prakalbos iš įvairių skyrių ir amatų ir muzikos ir sveikatos lekcijos. Jie yra raginami vartoti kuo daugiausia kalėjimo knygyną, kad per skaitymą taptų geresni piliečiai.

Globėjas kalėjimo ir pavieto šerifas noriai remia šitą nepaprastą mokyklą ir širdingai įvertina jos darbus, nes šios mokyklos kursai tobulina kalinių budą moksliškai, vietoj nusenusios metodos vartojant fizinę ir protišką prievartą.

Įkurimas šios mokyklos kalėjime sekė moderniškas mintis kaslink geros įtakos, kurią reformavimo įstaigos turi palikti.

BUKIME GRAŽIOS

Veda—Nina

Pamėginkite uždėti "brilliantine" ant savo plaukų, kuomet plaukai dar truputį drėgni. Pastebėsite kaip tada plaukai bus gražesni ir žibės be to aliejuoto efekto.

MADOS

Veda Nelda Gražiutė

Neužilgo pradėsime rupintis savo pavasariniais rubais. Tad įdomu yra žinoti, kokios bus, taip sakant, populiariškiausios spalvos ir madniausi kostiumai.

Pasirodo, kad tamsiai mėlyna, juoda ir pilka spalva vadovaus spalvų lenktynėse. Tuo tarpu kostiumai-"siutai", suknelė ir žaketukas visiškai paėmė viršų ne vien tik dieniniam dėvėjimui, bet, taip sakant, ir dėl vakarinio pasipuošimo. Žinoma, vakariniai kostiumai skirsis nuo dieninių kaip medžiaga, taip ir sijonų ilgumu, kurie, kaip žinote, turi siekti grindis.

Maistas

Veda MORTA RUGIENĖ

KUGELIS

6 vidutinės bulvės
2 kiaušiniai, išplakti
¼ svaro lašinių
1 vidutinio dydžio cibulis, sukapotas.
½ puoduko garuodinto (evaporated) pieno ar smetonos
Druskos ir pipirų.
3 šaukštai sviesto.

Sutarkuokite bulves ir nusunkite dalį skystimo. Sudėkite išplaktus kiaušinius. Sukapokite dalį skystimo. Sudėkite išplaktus kiaušinius. Sukapokite cibulį ir supiaustykite lašiniukus į mažus šmotukus ir pakepinkite. Nupilkite taukus ir pridėkite lašiniukus prie bulvių sykiu su sviestu. Sudėkite smetoną, druską ir pipirus. Gerai išmaišykite ir sudėkite į sviesto išteptą kepimo indą (Casserole). Kepkite 3/4 valandos vidutinio karščio pečiuje. (315°). Pagamins 6 porcijas.

—Mrs. Albin Putris.

Thos. Miller

Lietuvą aplankius

(Tęsinys)

Pasiekęme sostinę.

Nuo Virbalio iki Kauno padarėme kokius penkis sustojimus. Truputį prieš dvyliktą valandą dienos mes pagaliau pasiekėme Kauną, Lietuvos laikinę sostinę. Tai buvo birželio 17 d.

Taigi, kelionė į vieną galą buvo lyg ir baigta. Turėjo prasidėti tikrosios atostogos tėvynėje.

Kadangi amerikoną kunigą pasitiko stotyje jo kolega kun. Polukas, tai musų rupesčiai su juo pasibaigė. Mat, jis apsiėmė svečią nuvežti į Užsienių Ministeriją ir ten sutvarkyti vizos gavimo reikalą.

Kauno muitinėje.

Moterys visuomet mėgsta su savimi vežtis daug visokio bagažo. Taip buvo ir šį kartą: abidvi mano sankeleivės turėjo prisikrovusios lagaminus senų ir naujų drabužių bei šiaip visokių moteriškų "reikmenų".

Du jauni muitinės valdininkai gana mandagiai mus pasitiko. Jie atliko reikiamą formalumą ir surado, kad viskas tvarkoje. Vadinasi, jokių nemalonumų neturėjome.

Iš Kauno pirmiausia nutarėme į Marijampolę vykti pas p-ios Jonelionienės motiną. Mat, turėjome savo daiktus kartu į vieną didelę skrynią sudėję. Reikėjo tad daiktus atskirti, kas kam priklauso.

Traukinys iš Kauno į Marijampolę ėjo 3:45 val. po pietų. Turėjome tad šiek tiek laiko tam, kad galėtumėme aplankyti Kauną. Reikėjo kur nors susto-ti pietų. P-ia Jonelionienė pareiškė norą vykti į Pienocentrą. Visi sutikome ir po 10 minučių jau buvome ten (nuvažiavome taksikabu).

Pienocentre pasivalgėme gardžių pieniškų valgių. Viskas sviežu, viskas gardu. Po pietų neilgai teko Laisvės aleja džiaugtis, nes turėjome ir vėl į stotį važiuoti.

Dukters su motina pasimatymas

Nuvykome į stotį kaip tik laiku. Netrukus mes jau važiavome traukiniu Marijampolės link. Važiuodami nusitarėme, kad ir vėl į Kauną atvyksime, kaip tik su saviškiais pasimatysime.

Po poros valandų važiavimo jau mes pradėjome ir prie Marijampolės artintis. Iš džiaugsmo p-ia Jonelionienė tiek susijaudino, kad net verkti pradėjo, — juk po kelių minučių ji pasimatys su savo senute motute, su kuria per daugelį metų nesimatė.

Taip ir buvo. Kiek pavežęs mus, vežikas Antkalnio gatvėje sustojo. Nespėjome mes dar ir iš vežimo išlipti, kaip štai atsidaro durys ir sena sulinkusi žilaplaukė senutė su visu smarkumu išbėgo iš stubos šaukdama: "Mano miela dukrele! Mano miela dukrele!"

P-ia Jonelionienė irgi jokiu budu negalėjo išsilaikyti neverkusi. Abi gana ilgą laiką susikabinusios bučiavosi ir verkė iš džiaugsmo.

Senukė vėliau prisipažino, jog ji per visą savaitę sėdėjusi prie lango ir laukusi dukters atvažiuojant.

Pernakvoję, atsirinkę savo daiktus bei papusryčiavę mes (žmona ir aš) ir vėl pradėjome ruoštis į kelionę, butent, į Subačių pas brolį.

(Bus daugiau)

A. A.

JUOZAPAS POVELONIS
gyveno 3130 S. Lowe Ave.

Persiskyrė su šiuo pasauliu vasario 28 d., 11:00 val. ryto, 1940 m., sulaukęs pusės amž., gimęs Rokiškio apskr., Kvietkų parap., Andrišonių kaime.

Amerikoj išgyveno 31 met.

Paliko dideliame nuliudime dukterį Aldoną, sunų Albert ir kitas gimines. Lietuvoje — 2 seseris, Teresę Vaidginienę ir Veroniką Butenienę, brolį Romusį ir kitas gimines.

Priklausė prie Jaunų Liet. Amerikoj Taut. Klubo.

Kunas pašarvotas Antano M. Phillips kopl., 3307 S. Lituanica Ave. Laidotuvės įvyks šeštadienį, kovo 2 d., 1:00 v. popiet. Iš koplyčios bus nulydėtas į Lietuvių Tautiškas kapines.

Visi a. a. Juozapo Povelonio giminės, draugai ir pažįstami esat nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliudę liekame,

Duktė, Sunus, Seserys, Brolis ir kitos Giminės.

Laid. Dir. A. M. Phillips, Tel. YARDS 4908.

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams
3316 So. Halsted Street
Tel. YARDS 7368

URBA Gėlės Mylintiems Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms, Papuošimams
GĖLININKAS
4180 Archer Avenue
Phone LAFAYETTE 5800

EDWARD MATUKAITIS

Persiskyrė su šiuo pasaulių vasario 27 d., 8:55 val. vakare, 1940 m., sulaukęs 21 metų amž., gimęs Spring Valley, Ill.

Paliko dideliame nuliudime motinėlę Petronėlę, po tėvais Galiuniutę, tėvą Antaną, brolį Petrą ir švogerką Nancy rirį Magdaleną, draugą Meiluną ir daug kitų draugų ir pažįstamų.

Kunas pašarvotas 924 West 19th St. Laidotuvės įvyks šeštadienį, kovo 2 d., 2:00 val. popiet. Iš namų bus nulydėtas į Lietuvių Tautiškas kapines.

Visi a. a. Edwardo Matukaičio giminės, draugai ir pažįstami esat nuoširdžiai kviečiami į šermenis ir dalyvauti laidotuvėse bei suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliudę lieka:

Motina, Tėvas, Brolis, Švogeris, Sesuo ir kitos giminės.

Laid. Dir. J. F. Eudeikis, Tel. YARDS 1741.

NAUJIENŲ METINIS KONCERTAS

— ĮVYKS —

Kovo 31 d., 1940

SOKOLŲ SALĖJE
333 SO. ASHLAND BLVD.

NAUJAUSI IR GERIAUSI

RAKANDAI

PIGIAUSIA KAINA—CASH ARBA LENGVAIS IŠMOKĖJIMAIS

BARSKIS FURNITURE HOUSE, Inc.

"THE HOME OF FINE FURNITURE" SINCE 1904

1748-50 West 47th St. Phone Yards 5069

VISAS PASAULIS GERBIA JO ATMINTĮ

Franz Schuberto Gyvenimas

(Kovo 10 d., "Pirmyn" Choras suvaidins Sokolų svetainėj trijų aktų muzikalį veikalą vadinamą "BLOSSOM TIME", lietuviškai, "KAI GĖLĖS ŽYDĖJO". Veikalas yra labai garsus angliškoj scenoj, bet lietuviams vaidinamas pirmu kartu ir lietuvių kalboj. "Blossom Time" turinys yra paremtas gyvenimu garsaus Viennos kompozitoriaus Franz Schubert'o, kurio kurinius, kaip "Meilės Dainą", "Ave Maria" ir "Serenadą", visi dainininkai dar ir dabar tebedainuoja. Nėra tur but nei vieno koncerto, nei vieno koncertinio radio programo, kuris apseitų be vieno ar kito Schubert'o kurinio. Koncertų lankytojams geriausiai žinoma Schubert'o kompozicija yra "Nebaigtoji Simfonija", tiesiog žavinčio grožio kurinys.

Ryšy su "Pirmyn" statomu veikalu apie jo gyvenimą čia paduodame trumpą kompezitoriaus Franz Schuberto biografiją. Čia galima pabrėžti tai, kad jis kilo iš labai neturtingos, suvargusios šeimos, buvo vienas iš keturiolikos vaikų, vienok jis prasimušė viršum ir jo atmintis šiandien turi viso pasaulio pagarbą.)

Vienna 1797 Metais.

1797 metais Viennos miestas, turėjo 400,000 gyventojų. Tuo laiku žmonės buvo laikomi tamsoj, nežinojo nieko apie pasaulį, apie karus, apie kitas šalis.

Gatvės buvo visuomet purvinos su išmatomis: tik viena Garben gatvė buvo akmenimis išgrįsta. Visi kiti buvo tik siauri takeliai tarp aukštų namų. Šiomis tamsiomis gatvėmis slankiodavo visokie piktadariai, pasirengę užpulti kiekvieną praeivį. Tomis dienomis žmogus galėdavo buti areštuotas ir pasodintas į kalėjimą pasiremiant vien tik jo kaimyno žodžiu.

Valdžia buvo uzraudusi bibliotekas ir cenzuravo visus laikraščius. Pradžioj 18-to šimtmečio Vienoj nebuvo jokio meno. Žmonės lankydavo tuos teatrus, kur budavo perstatomi nešvarus veikalai. Viskas buvo "laisva" ir žmonės juokdavosi daugiausia iš visokių vulgariškų dainų. Toks tai buvo Viennos miestas, kai sausio rytmetį 31 d. 1797 metais, gimė **Franz Peter Schubertas.**

Franz Schuberto tėvas buvo mokytojas, kuris vargo labai dideliam skurde. Franz buvo jauniausias sunus iš keturiolikos vaikų. Jo tėvas pasiryžo visus savo sunus mokinti taip, kad ir jie galėtų tapti mokytojais. Kai Franzas vėliau pasireiškė gabumai muzikoj, jo tėvas tų gabumų neįvertino. Jis buvo pasiryžęs kad Franzas turi tapti mokytoju. Tėvo brolis Ignaz pradėjo mokinti Franzą groti smuika, bet jis taip greit mokinosi, kad netrukus ir mokytoją pralenkė.

Vienuolikos metų budamas, Franz įstojo į mokyklą užvardintą "Imperial Convict", Imperatoriaus Franzo įsteigtą. Mokykla buvo visai nejauki, salės visos šaltos, langai sudėti aukštai ir įleisdavo mažai šviesos. Mokykla buvo daugiau panaši į kalėjimą negu į mokyklą.

Mokyklos direktorius buvo Dr. Lang. Jis reikalavo smarkios disciplinos iš mokinių, bet nežiurint to, visi jo studentai mylėjo jį. Šioj mokykloj Schubertas susipažino su Josef von Spaun, kuriam muzika labai sekėsi. Jis ilgą laiką vadovavo mokyklos orkestrai. Tas Spauno entuziazmas orkestrai sukurė norą ir Schuberte muzikaliai išsireikšti.

Pirmieji žingsniai.

Gegužės mėn., 1810 m. Schubertas sukurė savo pirmą muzikalį kurinį, kuris pasiliko garsus iki šiai dienai. Tai buvo "Fantasia", duetas fortepianui.

Šiuo laiku Spaun supažindino Schubertą su **Franz Schoberiu ir Kuppelweiser.** Abu buvo labai reikšmingi Schuberto gyvenime.

Spalių mėn., 1812 m. Schubertas apleido mokyklą, o 1814 metais jis buvo pašauktas į kariuomenę. Franz buvo labai mažas, 5 pėdų 1 colio aukščio ir labai nerangus. Be savo akinių jis buvo beveik aklas. Tris sykius jis buvo pašauktas į kariuomenę ir tris sykius atmestas.

Apie šį laiką pradėjo grupuotis Schuberto ratelis. Jis pradėjo lankyti Grob šeimyną. Jų duktė Theresa turėjo labai gražų balsą, ir vis dainuodavo Schuberto dainas parengimėliuose, kurie buvo dažnai rengiami Grob'o namuose. Visai nežinodamas, ir nejausdamas, Schubertas pamažu pradėjo įsimylėti Theresą. Jis jai nuolat rašydavo dainas. 1820 m. Theresa apsivedė duonkepį Bergman. Vėliau Franz buvo pasakęs vienam savo draugų, kad "per tris metus aš turėjau vilties apsivesti su ja, bet kadangi negalėjau gauti darbo, tai buvo neįmanoma. Aš ją tebemyliu ir dabar. Bet faktas yra kad ji ne man buvo žadėta."

Po jos apsivedimo Schubertas daugiau niekad neatsilankė į Grob'ų namus.

(Bus daugiau).

Radio Valandų Klausytojams ir Leidėjams

— Skaitytojų Balsai —

Radio turėtų buti toj pačioj aukštumoj, kaip ir spausdintas laikraštis ar žurnalas. Iš dalies tai yra gyvenimo mokykla. Skaitydamas, arba klausydamas radio, žmogus atsimeni savo tėvų žemę, jaunystės dienas, kartų tobulini savo motinos kalbą.

Paskutiniu laiku musų kai kurių lietuviškų radio valandų leidėjai labai nutolo nuo aukščiaus minimų principų. Pasiklausius tokio radio programo, pradedi galvoti, kas čia darosi? Apart visokių ne lietuviškų skelbimų, kurie yra labai nuobodus, tai dar išgirsti visokių "blevyzgų", nekulturingų žodžių, kuriuos galima girdėti tiktai karčiamose ir tai dar nevisose. Tarp jaunimo ir moterų ir net pas mažiau kulturingas tautas tokių žodžių, kokių girdime iš musų lietuviškų "radijušų" negirdime. Čia ne kulturinimas lietuvių tautos, bet musų pačių žeminimas musų jaunosios kartos akyse. Gal todėl musų jaunieji nenori lietuviškų radio valandų klausytis.

Ne Visi Tokie.

Viena jauna lietuvaitė, 15 metų p-lė V., rodos vasario 8 d., pasiklausius lietuviško programo, manęs klausia: Tamsta buvai Lietuvoje, po karo, pasakyk ar tenai mokyti ir apšviesti žmonės taip nešvarius žodžius vartoja, kaip čia per musų radio?

Aš turėjau nurausti ir pagalvoti, kaip čia dabar atsakius, kad tą jauną lietuvaitę, kuri daug skaito ir galvoja apie savo tėvų žemę, neatšaldžius, kad ji ir toliau pasiliktų tos pačios dvasios.

Dukrute, atsakiau, aš budamas Lietuvoje tokių nekulturingų žodžių nei spaudoje nei per radio negirdėjau, ir čia, Amerikoje, ne visi taip kalba arba rašo. Žinai, kad visose tautose atsitinka tokių, kurie vartoja karčiamos žodžius viešumoje ir musų Chicagoje, tarp lietuvių, gal tik vienas ar du tokie yra.

Žemaitis

Kas Buvo Žadėta, Bet Neišpildyta 18-toj Apylinkėj

Priminimai Ir Patarimai

18-TA APYLINKĖ. — Neišpildyta-nepadaryta: neįvesta šviesos prie Halsted ir 18 gatvių.

¤ ¤ ¤

Nėra pataisytos gatvės, kaip žadėta.

¤ ¤ ¤

Pažadėta ir neištesėta pataisyti įdubimas prie 2024 Canalport Ave., prie F. M. Valaičio namo. Miestas nesirupina.

¤ ¤ ¤

Dvi didžiulės vietos draugijos nieko per visą žiemą neveikė. Neparodė jokio kulturingo darbo.

¤ ¤ ¤

Tas pats ir su vietos S.L.A. ir D.S.A, kuopomis—snaudžia.

¤ ¤ ¤

Tas pats ir su vietos politikieriais — prižada — patiešija. "Neįšpildo-negriešija".

¤ ¤ ¤

Kaip buvo, taip yra. Mažai veikimo. Permainų nėra.

¤ ¤ ¤

Gal kada Rožės ir Lelijos parengs vakarą Vilniaus Krašto naudai.

¤ ¤ ¤

Tai tada ir kiti, bent pavydo dėlei, griebsis kulturingesnio darbo, kitiems žmonėms naudingesnio.

Bynsas.

Iš Politikos Lauko

Užsiregistruokite Balandžio Nominacijoms

Neužsiregistravę Negalėsit Balsuoti

Pradedant šeštadieniu, kovo 2 d., iki pirmadienio, kovo 11 d., Chicagos ir apylinkės ugniagesių stotyse bus galima užsiregistruoti balandžio mėnesio nominacijoms.

Registruotis reikia ne visiems, bet tik tiems balsuotojams, kurie:

Kam Reikia Registruotis

1. Dar nėra užsiregistravę ir nori balsuoti;

2. Kurie po pereitos registracijos sučjo 21 metų amžiaus;

3. Kurie apsivedė ir pakeitė pavardes vedyboms ar kitu budu;

4. Kurie permainė savo adresus.

Užsiregistruoti galima Rinkimų komisionierių raštinėj, miesto rotušėj, trečiam aukšte, arba artimiausioj ugniagesių stotyj.

Šitie patvarkymai paliečia Chicago ir visus kitus miestelius po Chicagos Miesto Rinkimų. Komisionierių jurisdikcija, butent, **Chicagą, Chicago Heights, Berwyn, Harvey, Cicero, Summit, Stickney, Morton Grove, Elmwood Park ir Niles Center.**

Ugniagesių stotys bus atdaros registracijai nuo 12-ktos dieną iki 9-tos vakare.

Sąrašas stočių artimiausių lietuviškoms apylinkėms, buvo paduotas vakar dienos "Naujienose".

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED—FEMALE
Darbininkių Reikia

OPERATORKŲ PATYRUSIŲ — Single needle mašina siuti. Prie skalbiamų dresių. 404 So. Racine Ave., 2 lubos.

REIKALINGA PATYRUSIŲ moterų skudurams skirstyti — geras mokestis. WESTERN PAPER GRADING CO., 1101 So. Fairfield Ave.

MERGINA BENDRAM ruošos darbui, buti, suaugę. Irving 0780.

OPERATORIŲ PRIE Rayonlotton suknelių, patyrusių tiktai. Darbas nuolatinis, geras mokestis. Nauja šapa. RAY GARMENT, 1550 Milwaukee Ave., pirmas aukštas.

REIKALINGA PATYRUSI mergina bendram ruošos darbui, išsilavinusi virti, nereikia skalbti, savas kambarys, vana, radijo, $10. 6736 Euclid Ave., Dorchester 6355.

REIKALINGA PATYRUSIŲ MERGINŲ rankom prosyti, lankstyti, purtyti. Darbas nuolatinis. PROGRESS LAUNDY, 4677 Elston Avenue.

REIKALINGA MOTERIS džiunkšapėj skudurams skirstyti. Turi buti patyrusios. Darbas nuolatinis. BERGER BROS. 2248 West Lake Street.

HELP WANTED—MALE
Darbininkų Reikia

REIKALINGA PATYRĘS naktinis virėjas restaurantui: vyras ar moteris, JULIA'S RESTAURANT, 4656 So. Western Ave., Lafayette 2879.

SUSIRINKIMAI

L. D. D. 4 KUOPOS narių svarbus susirinkimas įvyks šįvakar, kovo 1 d., West Sidės svetainėje, 2244 W. 23rd Pl. Pradžia 8 val. vak. Prašome atsilankyt, i, nes yra daug svarbių raportų ir bus pranešta iš musų bendro vakaro, kuris įvyko vasario 18. **—A. Dainis, sekr.**

JAUNŲ LIETUVIŲ AMERIKOJE TAUTIŠKO KLUBO narių mėnesinis susirinkimas įvyks penktadienį, kovo pirmą dieną, 7:30 val. vak., Chicagos Liet. Auditorijoj, 3133 So. Halsted st. Susirinkimas labai svarbus. Visi atsilankykite.

—S. Kunevičius, rašt.

PARENGIMAI

CHICAGOS LIETUVIŲ VYRŲ CHORAS lošia labai juokingą komediją "Mulkinė ir Mulkintojai", sekmadienį, kovo 3 d., Lietuvių Auditorijoj. Bilietus galima gauti "Naujienų" raštinėj, iš kalno 40c.

Sužinosim Ar Jie Turi Daug Draugų

Sekmadienį jų parengimas

Chicagos Lietuvių Vyrų Choras sako, kad turi daug draugų bei simpatizatorių. Gal ir tiesa, nes vyrų choras visiems ir visuomet neatsisako dainuoti įvairiuose parengimuose su savo gražiom dainelėm.

Tai vienintelis vienų vyrų choras Chicagoje. Ateinantį sekmadienį, kovo 3 d., jis turės savo parengimą Chicagos Lietuvių Auditorijoj, 3133 So. Halsted St. Pradžia 4 val. po pietų. Įžangos biletas tik 50c, o perkant iš anksto tik 40c.

Pusė pelno vilniečiams

Taigi, ateinantį sekmadienį parodykim vyrų chorui, kad jie turi daug draugų ir dailės rėmėjų. Parodykim jiems simpatiją skaitlingu atsilankymu į jų parengimą. O mes atsilankę paremsime vyrų chorą ir sykiu sušelpsim Vilniaus krašto lietuvius, nes pusė parengimo pelno vyrai skiria vilniečių sušelpimui.

Kiek girdėjau, parengimas bus labai gražus, nes vyrų choras publikos dar nesuvylė. Tai mes gerai žinom iš praeities.

Antanėlis.

Kasdien skaitydami "NAUJIENAS" lietuviai įgyja naudingų žinių ir gerų pamokinimų.

FOR RENT—IN GENERAL
Renddai—Bendrai

RENDAI ATSKIRI BUTAI, 437 E. 60th St., prieš Washington Parkas. Geras "L" ir gatvekarių susisiekimas. Virtuvėlės net už $4 savaitei—miegkambariai mažai kaip $3 savaitei—švarus, gerai užlaikomas namas—agentas vietoj.

TRAVEL
Kelionės

VAŽIUOJAME AUTOMOBILIU į Hot Springs. Turime vietos dėl dviejų žmonių. Atsišaukite tuojaus. MARY PALONIS, Lafayette 6598.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

PARSIDUODA BIZNIS, arba kepykla su namu labai prieinama kaina. Savininkas vietoj, 1458 West 57th gat.

PARDAVIMUI GERAI IŠDIRBTAS kampinis tavernas, 6 kambarių flatas. Pigi renda—bargenas. Tel. CICERO 3695.

GREITAI PARSIDUODA delikatesų ir grosernės krautuvė už pirmą pasiulymą. 4119 So. Francisco St., Mack Marozas.

TAVERNAS PARDAVIMUI su keturiais pragyvenimo kambariais. Karštu vandeniu apšildomas. Pigi renda. Šaukite Grovehill 3769.

PARDAVIMUI TAVERNAS geroj vietoj — pilnas stako. Šaukti prieš 1:00 valandą Normal 5629—5300 So. Union Ave.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai-Žemė Pardavimui

TIKRAS PIRKINYS
5431 No. Linder Ave., 5 kambarių plytinis bungalow. Furnasas. Naujai dekoruotas ir malevotas. $4750. Tel. CENTRAL 5225.

BARGENAS. PARSIDUODA puikus namas, 3 krautuvės su pilnais basementais ir šiluma ant 63-čios keli blokai į rytus nuo Kedzie. Kaina $16,000. Tel. Calumet 6892 (no brokers).

DIDELIS BARGENAS BRIGHTON PARKE. Bizniavas namas, štoras ir 6 kambarių flatas, 2 karų garažas, karštu vandeniu apšildomas. Dabartiniu laiku yra Taverna. Kas norite, galite pirkti namą vieną, arba su bizniu — Nepraleiskite šios progos, nes yra didelis bargenas. Atsišaukite P. M. SMITH, 4177 Archer Avenue.

FARMS FOR SALE
Ukiai Pardavimui

20 AKRŲ, PRIE PAT HART, kauntės centrinio miesto. Daugumoj vyšnios, geri budinkai, puikus pirkinys už $2200.00. HANSON-OSBORN, Realtor Hart, Michigan.

100 AKRŲ, 1½ mylios priešakis prie U. S. 98 arti Pensacola; 42 akrai apsodinti tung medžiais, 3 iki 4 metų amžiaus, 43 akrai aptverti, namelis prižiurėtojui; geras šulinys, įkainuota kad parduoti. J. B. BENDER, savininkas. P. O. Box 1149, Pensacola, Florida.

FURNITURE-FIXTURE FOR SALE
Rakandai ir Įtaisai Pardavimui

PARDAVIMUI TVIRTA medinė lova ir springsai $8.00; mažas gasinis pečius $6; Player piano roliai ir Cabinet berniukų dviratas $5. Šaukti 11 iki 3, 6241 So. Paulina.

WHOLESALE FURNITURE
Rakandai ir Įtaisai Pardavimui

Mokėdamas cash už rakandus, sutaupinsi nuo 40 iki 60%. Mes pristatome bile kur. Pašaukite ar rašykite del daugiau informacijų. Vientik nacionaliai žinomi daiktai randasi pas mus. ALIŠAUSKAS, Sunus, 6343 S. Western Ave., Chicago, Ill. Phone Republic 6051.

Kas diena . . .

Tukstantinės pirkėjų armijos ieško visokių pirkinių, biznio progų ir t. t.

• • •

Todėl jeigu turite ką parduoti, mainyti, išnuomoti, samdytis ir t. t., nelaukite, kad kitas pavilios jusų geraį kostumerį, bet garsinkitės ŠIANDIEN NAUJIENŲ "Classified" skyriuje.

SKAITYKITE kas diena Naujienų 7-me puslapyje "Classified" skyrių, kur siuloma daug įvairių gerų bargenų.

VISUOSE BIZNIO reikaluose naudokitės Naujienų aukštos vertybės classified skyriaus patarnavimu pašaukdami arba atveždami:

CANal 8500

"NAUJIENOS"
1739 S. HALSTED STREET
Chicago, Ill.

Iš Lietuvos--Rusijos Pasienio

Laiškas Chicagiečiams Iš Švenčionėlių

Šiomis dienomis naujieniečiai pp. K. Baronai, 8605 So. Marshfield Avenue, gavo du įdomius laiškus iš Vilnijos. Vieną nuo sulenkėjusios lietuvės, gyvenančios pačiam Vilniuj, antrą nuo giminaičio ukininko gyvenančio Bielusų vienkiemyj, netoli Švenčionėlių.

Pirmas laiškas iš Vilniaus buvo išsiųstas sausio 31, antras, sausio 16 d.

Čia paduodam įdomesnes tu laiškų ištraukas. Ukininkas iš Švenčionėlių apylinkės pp. Baronams rašo:

Iš Švenčionėlių

"Išsiuntėm jums laišką pirmiau, bet kai rusai užėjo, tai turbut negavote. (Negavo. — **Red.**)

"Pereitais nelaimingais metai prikentėjome daug vargų. Prie lenku, kaip žinote, buvo bloga. Tik žvalgėmės iš kurios pusės išgirsime kokią žinią. Ėmė karves, arklius ir iš musu paėmė 12 pudų rugių. Du kartu buvo paėmę su arkliu. Vieną kartą tai atleido, o kitą kartą kai buvo paėmę, tai reikėjo naktį pabėgti. O kas nepabėgo, tai grįžo iš fronto be arklių.

"Rugsėjo 18 Lenkija žlugo, o 20 jau ir rusų sulaukėm. Lenkai parinkinėjo, o paskui ir rusai aprinko. Prieš Lietuvos atėjimą rubežius jau buvo nustatytas, bet per jį buvo galima vaikščioti. 28 spalių į Švenčionėlius jau atėjo lietuviai. Buvom dar pasitikti ir pasitikom su didelėmis iškilmėmis.

"Rubežius buvo apie 200 metrų nuo musų namų, jie paliko rusų pusėj. Mus taip pralaikė keturias savaites. Kiek tada atėmė mums sveikatos ir kiek išliejom ašarų, tai sunku apsakyti. Štai, matosi kaip Lietuvos kariai saugoja rubežių, bet mums tai nėra tėviškės.

"Rusai tvirtino, kad taip rubežius pasiliks ir jau jie žadėjo mus išvežti Rusijos gilumon. Pas juos, mat, arti rubežių gyventojų nėra, negalima gyventi.

"Kadangi mus žadėjo išvežti, tai beveik kasdien turėjau eiti per rubežių Lietuvos pusėn pasitarti kas daryti. Lietuvos leitenantas vis ramino, ir sakė, kad nebėgtume, nes turbut busime išlaisvinti. Bet rusams reikėjo vis lenktis ir labai įtikti. Jeigu jie butų sužinoję, kad vaikštom per rubežių, tai tuojau butų išvežę.

"Galiau lapkričio 26 d., nukėlė rubežių tris kilometrus nuo musų ir mes pasil'kom Lietuvos pusėj. Bet Dievas težino ar rusai beatiduos Lietuvai Švenčionių kraštą.

Tverečiniai Bėga Lietuvon

"Švenčionių pusėj labai bloga. Iš tos pusės į Lietuvą labai bėga tverečiniai. Rusai ten su lietuviais žiauriai elgiasi. Surašinėja visus nuo 18-kos iki 40 metų. Katras ukininkas kiek stipresnis, ima nuo jo gyvulius ir drabužius, o ukininkams nieko neduoda, nei druskos, nei žibalo. Per tris mėnesius ukininkai gali gauti pusę litro žibalo ir tik truputį druskos. Pas mus į namus atėjo du lietuviai pabėgėliai ir jie mums viską pasakojo. Musų žemė rusų pusėj tai turbut prapuls.

"Pas mus, Lietuvoj, galima daug ką nusipirkti. Žibalo gauname mėnesiui 5 litrus, bet tik viskas brangu. Siulai, kurie buvo 60 groszų, dabar kainuoja tris litus. O iš drabužių baltinių tai nėra. Vienas žmogus iš Lietuvos gilumos atvežė paprastos medžiagos baltiniams ir užmokėjo po 2 su puse lito už metrą.

"Nukrito Pančiai"

"Ir Lietuvoj negalima viską gauti, bet vistiek mums ramu, nukrito geležiniai pančiai, kol neužpuls naujos nelaimės.

"Švenčionys beje buvo bombarduoti laike karo, bet nepataikė į miestą. Vilniuj tai, sako, sudaužė daug namų ir užmušė žmonių. Pas mus sausio pradžioj buvo labai dideli šalčiai, apie 40 laipsnių.

"Musų keturi vaikai jau mokinasi lietuviškai. Lenkų kalbos visai mažai beliko. Turime visokių knygų ir už jas mokėti nereikia."

(Antras laiškas tilps rytoj). **Rs.**

Gaisras Sunaikino 5-10 Krautuvę

Gaisras vakar rytą beveik iki pamatų sunaikino didžiulę "5 & 10" krautuvę Southsidėj, adresu 9138 Commercial Avenue. Nuostoliai siekia apie $10,000. Krautuvė priklausė Woolworth bendrovei.

ACME-NAUJIENŲ Telephoto

ANAHEIM, CAL. — Connie Mack (po dešinei) duoda tėvišką patarimą Ben McCoy, kuris įstojo į Philadelphia Athletics komandą ir už savo patarnavimą gaus $40,000.00.

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

Anglijos karalius Jurgis VI (antras iš kairės) sega kryžių leitenantui N. K. Todd už pasižymėjimą.

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

MIAMI, FLA. — WOOF WOOF LAIMĖJO ARKLIŲ LENKTYNES

Mirė Garsus Laikraštininkas

Užvakar naktį širdies liga mirė James O'Donnell Bennett, garsus Chicagos laikraštininkas, buvęs karo korespondentas. Jisai buvo 69 metų amžiaus ir gyveno ad. 1320 No. State Street.

Velionis darbavosi Chicagos laikraščiuose per 50 metų. Padėjo karjerą su senuoju dienraščiu "Times", vėliau perėjo dirbti "Tribune'ui".

Keturių Savaičių Bėgyj Sukėlė $1,105,000

Žada Sukelti Pabėgėliams $2,250,000

Apie mėnuo atgal Chicagos žydų Labdarybės Fondas pradėjo vajų sukėlimui $2,250,000 pabėgėlių ir kitų kare nukentėjusių šelpimui.

Per nėpilnai keturias savaites Fondas sukėlė beveik pusę kvotos, $1,150,000. Iki gegužės pradžios Fondo vedėjai tikisi kvotą užbaigti.

Per visą Ameriką Fondas mėgins surinkti pabėgėlių ir nukentėjusių reikalams $23 milionus dolerių.

Traukia Teisman Už Sales Taksus

Valstijos finansų skyrius užvedė 17 bylų Cook apskričio Circuit teisme prieš tokį pat skaičių Chicagos biznierių už "sales taksų" nemokėjimą.

Jie yra skolingi valstijai $21,948.

Dalina Naujas Telefonų Knygas

Vakar Donnelley Corp., spaustuvės išvežiotojai pradėjo dalinti telefonų abonentams naujas "raudonasias" telefonų knygas—"Classified Directory".

Užmušė Tris Žmones

Automobilių nelaimės Chicagoj ir apylinkėj

● Prie Canal ir Taylor gatvių automobilis mirtinai suvažinėjo 39 metų Julius Emery, gelžkelio inspektorių iš Altoona, Pennsylvania. Prie automobilio vairo buvo Tony De Martino, 2044 Sheffield avenue.

● Ties 400 North Western avenue trokas užmušė 50 metų chicagietį William Zull, nuo 2029 Race avenue.

● 31 metų šoferis Fred Haeschke iš Glenwood, Ill., buvo mirtinai sutrintas, kai jo sunkus trokas nusirito nuo vieškelio prie Michigan City, Ind.

Šiandien Moterų Kliubo "Bunco" Vilniečių Naudai

Parengimas įvyksta Zig Zag klube, 6819 S. Western Ave. šiandien, 1:30 val. po pietų. Įžanga tik 50c.

Visas pelnas šio parengimo eis Vilniaus lietuvių sušelpimui.

Rengimo pirm. p. Della Kuraitienė su pagelbininkėmis nuoširdžiai darbuojas tam tikslui. Viso C. L. M. Klubo vardu prašome paremti šią pramogą savo atsilankymu. **Kom.**

"PIRMYN" CHORAS STATO SCENOJ
3 AKTŲ OPERETĘ
"BLOSSOM TIME"

("Kai Gėlės Žydėjo")
Kovo 10, 1940
SOKOL HALL
2345 SOUTH KEDZIE AVENUE
PRADŽIA 3:00 V. P. P.
Įžanga 75c ir $1.00

Mirė Širdies Liga Laike Apiplėšimo

Laike apiplėšimo Capitol Boot Shop avalinės krautuvėj. 7914 S. Halsted st., širdies liga mirė pardavėjas P. J. Karman iš Grand Rapids, Mich.

Plėšimą papildė du jauni ir maskuoti užpuolikai. Jie pasiėmė $100 iš registerio ir $300 vertės žiedą, priklausantį savininkui Herman Brandewein.

Lietuvis gydytojas, Dr. George Tarulis, 7912 S. Halsted st., buvo pašauktas Karman'ą gelbėti, bet jau buvo vėlu.

Mirė Skurde, Paliko $70,000

Užvakar mirė 56 metų chicagietis, Burt Johnson. Jis turėjo mažą kambarį adresu 7845 Avalon Ave. Gyveno "dideliam skurde" ir dažnai skundėsi šeimininkei, kad neturi ką valgyti.

Šeimininkė, vėlionio patalinėj vakar rado $65,000 bonais ir šėrais, taipgi bankinę knygutę su $5,000 depozitų.

Grąžino Gyvybę Kudikiui

Ugniagesių departamentas su deguonio (oksigeno) ir dirbtino kvėpavimo aparatais vakar rytą atgaivino 2½ metų kudikį, Kathleen Gendusa, 2652 W. Superior. Mergytė turėjo astmą ir vos nenumirė gavusi ataką.

Karo Žemėlapiai

Naujienose galite gauti spalvuotą Europos žemėlapį su pažymėjimais visų didesnių miestų, pagal kurį galėsite sekti visus karo veiksmus.

Antroje žemėlapio pusėje yra pasaulio kraštų ir salų sąrašas, su pažymėjimais jų didumo ir gyventojų skaičius.

Kaina 15c.

VAKAR CHICAGOJE

● *Garaže ties 11 Ashland Avenue, River Foreste, buvo atrastas negyvas Clarence M. Eveleth, turtingas vietos pramonininkas. Jis buvo 70 metų amžiaus.*

● Prie N. Ashland ir Lake kryžkelio į laidotojo William S. Jaffe automobilį sulindo du užpuolikai ir bandė jį apiplėšti. Bet Jaffe nepasidavė, atėmė peilį nuo vieno piktadario ir ėmė juo užpuolikams kirsti. Tie pabėgo nieko nepešę. Jaffe gyvena ad. 701 S. Pulaski Road.

● *Pavirtę savo namuose arba nukritę nuo laiptų mirtinai susižeidė du seni chicagiečiai, Louis Ledesky, nuo 2440 Ogden Avenue, ir John Dolezal, 2403 S. Christiana Avenue. Pirmasis buvo 82, antras 66 metų amžiaus.*

● Joliete, Illinois, veikia keista įstaiga, American Institute of Laundering. Ji prašo šeimininkiu Chicagoj ir visur, kur ši žinutė bus pastebėta siusti jai purvino vandens pavyzdžius, vandens, kuriame buvo plaunami indai arba skalbiami drabužiai.

● *Federalis prokuroras Campbell paskurė moteriškę, Miss Mary D. Bailey, tvarkyti kriminales bylas, keliamas nepilnamečiams nusikaltėliams.*

● Iš Milwaukee, Wis., į Chicagos Mount Sinai ligoninę buvo atgabentas 15 metų Jerome Safur. Jisai ilgą kelionę atliko "geležiniuose plaučiuose", kuriuose jau guli penktas mėnuo. Jisai serga vaikų paraližium ir tikisi Chicagoj išsigydyti.

● *Su kovo 30 d., užsidarys Chicagoj veikiantis Canados Banko, Bank of Nova Scotia, skurius. Skyrius likviduojamas "del tarptautinės padėties ir del trukumo rinkos pinigų investavimui".*

● Vidurmiestyj, prie Wells ir Madison piktadaris užpuolė darban einantį Sherman viešbučio porterį, Benjamin Phillips. Atėmė nuo jo dėžutę su užkandžiais ir $7.00. Phillips buvo ką tik atvažiavęs traukiniu iš Elgino, kur gyvena.

● **Už policisto Martin Dugan pašovimą vakar buvo suimtas 32 metų eks-kalinys, John John Cronin. Jisai sunkiai sužeidė Duganą dviem revolverio šuviais, kai tas bandė jį suimti prie Sacramento ir Van Buren gatvių už krautuvininko apiplėšimą.**

● Savo skalbykloj, adresu 1246 Chicago avenue, Evanstone, pasikorė Sol Wiessman, 40 metų amžiaus evnastonietis nuo 136 Clyde avenue.

● **Šeši taxi automobiliai sudegė, kai kilo sprogimas ir gaisras garaže ties 3635 Indiana avenue. Nuostoliai siekia $50,000.**

● Du piktadariai, persistatę kostumeriais, pasivogė laikrodėlių už $150 iš auksinių daiktų krautuvės adresu 2735 N. Clark street.

● **Penktadienį Indiana valstijoj galion įeina įstatymas, reikalaujantis sveikatos leidimo iš aplinkantų vedybiniams leidimams. Jis yra panašus Illinois valstijos įstatymui, kuris reikalauja aplikantų pasiduoti venerinių ligų egzaminacijai. Kadangi ikišiol tokio patvarkymo Indianoj nebuvo, tai daugelis chicagiečių važiavo į Crown Point ir kitus taip vadinamus "vedybų fabrikus" leidimoms išsiimti.**

● Kankakee apskričio teismas skelbia, kad antras svarstymas A. L. Bowen'o bylos prasidės apie kovo 11. Bowen, Illinois valstijos žmonių gerovės departamento vedėjas, yra kaltinamas apsileidimu dėl šiltinės epidemijos, kilusios Manteno ligoninėj ir kalėjime. Kartą jo byla jau buvo svarstoma, bet džiurė po 92 valandų negalėjo prieiti nuosprendžio.

● **$18 pabaudą užsimokėjo ir metus probacijos gavo 40 metų chicagietis Frank Newcomb. Jisai neturėdamas daktaro leidimo praktikavo mediciną ir pardavinėjo kokias tai "stebuklingas" mostis.**

● Už melagingą liudijimą automobilių nelaimės byloj miesto teisėjas Daly nuteisė 21 metų George Klebba, 1539 Noble street, penkioms dienoms kalėjime.

Apkaltino Už $132,000 Mokesčių Nesumokėjimą

Federalė grand džiurė vakar patraukė teisman turtingą chicagietį Andrew J. Creighton ir apkaltino jį sumokėjimu $132,460 income taksais.

Creighton yra skaitomas vienu iš Chicagos pinigų lošimo sindikato vadų. Sindikato viršininku laikomas politikas William "Billy" Skidmore.

$2,000 Nuo Siuvėjų Lenkų Šelpimui

Amalgamted Unijos Chicagos skyrius vakar įteikė $2,000 čekį komitetui Lenkijos kare nukentėjusių žmonių šelpimui. Auką nuo siuvėjų komitetui pridavė Samuel Levin, ir Charles Burr, Chicagos skyriaus viršininkai.

Naujienų-Acme Telephoto

CHICAGO. — Joseph Trabon, 12 metų, atsiskiria su tėvu. Teismas patvarkė, kad jis kurį laiką pasiliks motinos globoje. Motina gyvena Minneapolis, Minn.